

ROTA

Słyszalne na Litwie
na falach krótkich

RADIO MARYJA
KATOLICKI GŁOS W TWOIM DOMU

poniedziałek - sobota - od 7⁰⁰ do 9¹⁵,
niedziela - od 8⁰⁰ do 10⁰⁰ - 15455 kHz (25 m).
Codziennie od 17⁰⁰ do 24⁰⁰ - 7400 kHz (41 m)

DODATEK HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY DLA POLAKÓW NA LITWIE

14-20 sierpnia 2025 r., nr 1373

Orędzie Prezydenta RP Karola Nawrockiego

6 sierpnia 2025 roku nowo wybrany Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej dr Karol Nawrocki złożył uroczystą przysięgę przed Zgromadzeniem Narodowym, czyli połączonymi izbami Sejmu i Senatu: „Obejmując z woli Narodu urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, uroczystie przysięgam, że dochowam wierności postanowieniom Konstytucji, będę strzegł niezłomnie godności Narodu, niepodległości i bezpieczeństwa Państwa, a dobro Ojczyzny oraz pomyślność obywateli będą dla mnie zawsze najwyższym nakazem”. Przysięgę zakończył słowami: „Tak mi dopomóż Bóg”.

FOT. MAREK BORAWSKI / KPRP

Następnie Prezydent wygłosił orędzie do Narodu, po którym wraz z Małżonką Martą Nawrocką wzięli udział we Mszy świętej w intencji Ojczyzny i Prezydenta RP w Bazylice Archikatedralnej św. Jana Chrzciciela w Warszawie. Po niej na Placu Marszałka Józefa Piłsudskiego przy Grobie Nieznanego Żołnierza Karol Nawrocki przejął zwierzchnictwo nad Siłami Zbrojnymi Rzeczypospolitej Polskiej.

Na oficjalne zaproszenie, w uroczystości zaprzysiężenia Prezydenta Polski Karola Nawrockiego Polaków z Wileńszczyzny reprezentował prezes Związku Polaków na Litwie, poseł do Parlamentu Europejskiego Waldemar Tomaszewski. Obecny był również poseł na Sejm RL z ramienia AWPL-ZChR i prezes Rady Polonii Świata Jarosław Narkiewicz.

Orędzie Prezydenta RP Karola Nawrockiego

Rzeczpospolita Polska jest dobrem wspólnym wszystkich obywateli, a władzę zwierzchnią w Rzeczypospolitej sprawuje Naród! Dlatego witam – witam Naród Polski w granicach Rzeczypospolitej i poza granicami Rzeczypospolitej.

Witam tysiące, dziesiątki tysięcy obywateli i obywateli państwa polskiego, które przyjechały dzisiaj do Warszawy i których miałem pod polskim Sejmem.

Witam wszystkie te miliony wyborców, które wybrały swojego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, który przed momentem złożył swoją przysięgę.

Dziękuję wszystkim za oddane

Ciąg dalszy na s. 6-7

Prezentacja nowej publikacji o. Józefa Makarczyka

Pomost między przeszłością a teraźniejszością i przyszłością

FOT. TERESA WOROBIEJ

Na spotkanie przybyło sporo zainteresowanych zarówno historią Miednik, jak i osobą autora najnowszej publikacji

Miedniki iście królewskie – twierdzenie to mimowolnie przychodzi na myśl po wydarzeniu, które miało miejsce 3 sierpnia na miednickim zamku z racji wydania publikacji o tej miejscowości. Jest to kolejna – druga – książka autorstwa proboszcza parafii w Miednikach, franciszkanina ojca Józefa Makarczyka. I bodajże na tym nie koniec, wszak autor już snuje śmiałe plany na trzecią publikację. Jak przyznaje sam kapłan, materiału wystarczy, natomiast parafianie wierzą, że ich duszpasterzowi nie zabraknie twórczej werwy i chęci, aby ubrać dzieje Miednik i okolic w słowa.

– Nieprzypadkowo na prezentację książki pt. „Miedniki Królewskie wczoraj i dziś, część II” wybrano datę 3 sierpnia. Wszak tego dnia 2016 rok ojciec Józef przyjechał na Litwę. Wtedy – do pracy we franciszkańskim kościele pw. Wniebowzięcia NMP przy ul. Trockiej w Wilnie.

Dokończenie na s. 2

Ojciec Święty Leon XIV: dar życia nie może się wyczerpać – potrzebuje miłości

Uczynki miłosierdzia są najbezpieczniejszym i najbardziej rentownym bankiem, któremu możemy powierzyć skarb naszego życia – wskazał papież Leon XIV podczas niedzielnego rozważania przed modlitwą Anioł Pański. Ojciec Święty dodał, że „dar Boży, jakim jesteśmy potrzebuje przestrzeni, wolności, relacji, aby się zrealizować i wyrazić – potrzebuje miłości, która jako jedyna przemienia i uszlachetnia każdy aspekt naszej egzystencji, czyniąc nas coraz bardziej podobnymi do Boga”.

Papież rozważając niedzielną Ewangelię, wskazał, że Pan Jezus napomina nas, abyśmy „nie zach-

Dokończenie na s. 18

FOT. VATICAN MEDIA

Maksyma tygodnia:

„W życiu każdego człowieka są dwa wielkie dni – pierwszy, w którym się rodzimy i drugi, w którym odkrywamy po co.”

William Barclay

Niebowskazy

BOŻE

Boże którego nie widzę
a kiedyś zobaczę
przychodzę bezrobotny
przystaję w ogonku
i proszę Cię o miłość jak o ciężką pracę

Ks. Jan Twardowski

Pomost między przeszłością a teraźniejszością i przyszłością

Dokończenie ze s. 1

Także 3 sierpnia 2020 roku ojciec Józef przyjechał do Miednik, aby objąć kierownictwo parafią – mówił podczas prezentacji ojciec Marek Adam Dettlaff, założyciel Franciszkańskiego Centrum Kultury w Wilnie, które wydało tę publikację. Podkreślił przy tym, że to jest już 17. książka autorstwa ojca Józefa. Wydanie zostało sfinansowane przez Jelenę Olszewską.

Bogaty dorobek autorski

Sam autor przyznał, że takim motorem napędowym, który go pchnął do pisania o Miednikach, była... pandemia. Kapłan – znany też m.in. z dobrego humoru i sypania kawałami przy każdej okazji – nie omieszkał i tym razem zażartować i na pytanie, co natchnęło ojca do zbierania materiałów i pisania, zaznaczył, że pandemia. Zaś na poważnie opowiadał, iż zawsze, kiedy przyjeżdża do jakiegokolwiek miejscowości, stara się poznać jej historię. Ojciec Józef jest znaną postacią w gronie polskich badaczy Kościoła. Na swoim koncie ma sporo historycznych publikacji dotyczących przede wszystkim dziejów franciszkańskiego zakonu na terenach Rzeczypospolitej Obojga Narodów (w prowincji litewsko-białoruskiej) – to też było tematem jego pracy doktorskiej z historii Kościoła. W jego dorobku są publikacje o miejscowościach na Białorusi, gdzie pracował przed przyjazdem na Litwę, a także o jego rodzinnej Jałowie (Białostocczyzna). Jedną z książek była dodrukowana – to wydanie notatnika z getta grodzieńskiego, który zachował się na poddaszu franciszkańskiego kościoła pw. Matki Boskiej Anielskiej w Grodnie.

Publikacja „Miedniki Królewskie wczoraj i dziś, cz. II” jest podzielona na dwie części. Pierwsza składa się z opisu włości, na których terenie położone były miejscowości należące do parafii miednickiej, oraz z opisu samych miejscowości. Zostało wspomnianych 50 miejscowości, które na przestrzeni dziejów należa-

ły przez określony czas do parafii miednickiej. Przy niektórych miejscowościach zostały zamieszczone fotografie z nabożeństw majowych, w których uczestniczyli ich mieszkańcy. Autor odwiedził wszystkie krzyże, przy których była tradycja spotykania się na majowych. Druga część pracy nazywa się: kultura i ludzie: oświata, Kościół i spis ludności. Jak sama nazwa wskazuje, odnosi się do oświaty na terenie parafii miednickiej i ludzi, którzy ją tworzyli. W rozdziale Kościół znaleźli się już nieżyjący duszpasterze, którzy tu pracowali oraz kapłani pochodzący z terenu parafii.

Zachowane od niepamięci

Co ciekawe, autor nie powtarza się, jeśli chodzi o materiał, który znalazł się już w poprzedniej książce o Miednikach Królewskich. Wykorzystane materiały źródłowe pochodzą z Litewskiego Archiwum Historycznego w Wilnie, archiwum parafialnego, a także szkoły w Miednikach. Sporo informacji dostarczyli sami parafianie, którzy znali z opowieści rodzinnych różne wydarzenia albo posiadali jakiegokolwiek spisane wspomnienia seniorów rodów. Właśnie im autor złożył serdeczne podziękowania za umożliwienie korzystania z tej wiedzy, którą się z nim podzielił – to m.in. Wojciech Pietkiewicz, syn byłej dyrektorki

szkoły śp. Mieczysławy Pietkiewicz. Cenne są opublikowane w aneksach do książki wspomnienia o czasach wojennych, wywózkach na Sybir, kolektywizacji, sowieckiej rzeczywistości na Wileńszczyźnie. W książce znalazło się też miejsce na twórczość ludową. Niektóre z utworów zostały zebrane przez Kółko Literackie Miednickiej Szkoły Średniej w 1976 roku.

Wspomniane w książce miejscowości, działające w Miednikach i okolicy szkoły – wiele z nich to już odległa historia, wyludniły się, zanikły. A co za tym idzie – zamknięte też zostały szkoły. Podobny los spotkał najdłuższą działającą placówkę – Gimnazjum im. św. Kazimierza w Miednikach, w którym już od września nie zabrzmiał dzwonek zapraszający uczniów do nauki...

– Piękne i wartościowe jest to, że dzięki tej książce nie znikną z pamięci ludzie, miejsca i instytucje, nawet jeśli już przeszły dawno do historii – dzielił się swoimi spostrzeżeniami ojciec Marek Adam Dettlaff, który czuwa nad tym, aby trud miednickiego proboszcza nie spoczął w szufladzie, ale przybrał szatę graficzną.

Bogactwo dzielenia się z innymi

Prezentacja książki o Miednikach Królewskich odbyła się w sali

Ojciec Józef Makarczyk, jak tylko przybywa do jakiegokolwiek miejscowości, stara się poznać nie tylko współczesne mu czasy, ale i odległe dzieje i ludzi, którzy je tworzyli

na zamku. Zgromadziła spore grono osób – miłośników historii, przyjaciół ojca Józefa, a przede wszystkim tych, których korzenie rodzinne sięgają Miednik. W prezentacji książki ojcu Józefowi towarzyszyli m.in. przedstawiciele Polski, której obywatelem jest autor: konsul generalny RP w Wilnie – Dariusz Wiśniewski oraz prowincjał warszawskiej prowincji franciszkanów konwentualnych pw. MB Niepokalanie Poczętej – o. Piotr Żurkiewicz.

– To wielki zaszczyt mieć takiego proboszcza, który potrafi pisać książki o naszej miejscowości, o naszych ludziach i o ich działalności. Serdecznie mu za to dziękujemy, ale i prosimy o dalszy ciąg – składając podziękowanie duszpasterzowi powiedziała starosta gminy miednickiej Renata Bogdanowicz.

Z kolei radna rejonu wileńskiego Krystyna Boroszko złożyła gratulacje i podziękowania w imieniu Akcji Wyborczej Polaków na Litwie – Związku Chrześcijańskich Rodzin. – Dumą napawa nas fakt, że mamy w rejonie wileńskim

taką osobę, która spisuje historię naszego regionu. Prawdą jest, że prawdziwą wartością człowieka jest nie to, co on posiada, ale to, czym się dzieli z innymi. A ojciec Józef dzieli się z nami swoją mądrością, swoją wiedzą, swoim czasem i swoją dobrocią – mówiła radna dziękując ojcu za jego pracę i poświęcenie. Zauważyła też, że wydane przez kapłana książki są dobrą lekcją historii dla miejscowych mieszkańców, których obowiązkiem jest pielęgnacja rodzimych tradycji, utrzymanie tożsamości, krzewienie kultury i pamięci o przodkach. Wyraziła nadzieję, że publikacja będzie pomostem między przeszłością a teraźniejszością i przyszłością.

Zaszczyt dla całej Wileńszczyzny

– Zanim poznałam ojca Józefa, to czytałam książki jego autorstwa. Co ciekawe, już wtedy zwróciłam uwagę na pracowitość tego franciszkanina. Kiedy po latach ojciec Józef przyjechał do pracy duszpasterskiej do Wilna, bardzo się ucieszyłam i wiem, że Wileńszczyzna powinna być dumna i cieszyć się z obecności tego człowieka – składając gratulacje ojcu Józefowi mówiła Regina Karpowicz, dyrektorka Wileńskiego Centrum Kultury i Duchowości ulokowanego w klasztorze ojców franciszkanów w Wilnie, a przy którym działa wydawnictwo Franciszkańskie Centrum Kultury.

Na prezentacji obecni też byli m.in. przedstawiciele Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Wilnie, tworzącej się w Miednikach wspólnoty Franciszkańskiego Zakonu Świeckich oraz rodziny Danuty i Andrzeja Tunkiewiczów, których syn Witalij zaprosił wszystkich na poczęstunek. Tam właśnie w nieoficjalnej atmosferze można było porozmawiać z autorem, który dzielił się spostrzeżeniami ze swojej pracy nad książkami o Miednikach, wyjaśniał różne fakty i jak zawsze nie szczędził wesołych anegdotek – w większości z życia wziętych.

Teresa Worobiej
Fot. Autorka

Uczestnicy prezentacji wystawili się w kolejce po autograf

Spotkanie Trump-Putin. Kosiniak-Kamysz: pokój musi być trwały i sprawiedliwy

Podchodzę do tego spotkania z nadzieją, ale bez przesadnego entuzjazmu, bo już takich sytuacji było więcej w historii – powiedział szef MON o spotkaniu Trump-Putin.

W piątek, 15 sierpnia na Alasce ma dojść do spotkania prezydenta USA Donalda Trumpa z przywódcą Rosji Władimirem Putinem. Będzie to ich pierwsze spotkanie od początku drugiej kadencji Trumpa w Białym Domu. Tematem rozmów obu polityków będą sposoby zakończenia wojny na Ukrainie.

Kosiniak-Kamysz: szansa na pokój

Politycy europejscy, w tym ukraińscy, z jednej strony wiążą ze spotkaniem nadzieję na zakończenie trwającego konfliktu, z drugiej obawiają się, że w jego wyniku może dojść do niekorzystnych dla Kijowa rozstrzygnięć. Minister obrony narodowej Władysław Kosiniak-Kamysz przyznał, że podchodzi do spotkania na Alasce „bez przesadnego entuzjazmu”.

– Zawsze z nadzieją podchodzę do momentu, w którym jest szansa na pokój. Jeżeli pokój jest możliwy, pokój jest naszym obowiązkiem. Oczywiście znając naszą historię,

Wicepremier, minister obrony narodowej Władysław Kosiniak-Kamysz

nie znamy pojęcia pokoju za wszelką cenę i ten pokój musi być sprawiedliwy, uczciwy, musi odbywać się przy udziale Ukrainy. Wiem, że doszło do rozmowy przedstawicieli prezydenta Zełenskiego z sekretarzem stanu. To dobra informacja, uważam że podmiotowość Ukrainy, jej zaangażowanie, to co robią od 3 lat w heroicznym boju, nierównej walce, musi być uszanowane – powiedział wicepremier i szef MON.

Polityk podkreślił, że determinacja amerykańskiego prezydenta do osiągnięcia pokoju „jest widoczna”. Dodał jednak, że aby porozu-

mienie było dobre, wynegocjowany pokój musi być „trwały i sprawiedliwy”. Co więcej, w procesie negocjacyjnym powinien być uwzględniony głos nie tylko Ukrainy, której żołnierze walczą na froncie, ale także jej sojuszników, w tym Polski.

– Podchodzę do tego spotkania z nadzieją, ale bez przesadnego entuzjazmu, bo już takich sytuacji było więcej w historii. Spotkanie może być przełomowe, dać szybki i mocny impuls. Wierzę, że to jest na pewno szansa na pokój – powiedział Kosiniak-Kamysz.

DoRzeczy.pl

UROCZYSTOŚĆ Z OKAZJI ŚWIĘTA WOJSKA POLSKIEGO

15 sierpnia o godz. 12.00 Ambasada RP w Wilnie zaprasza do udziału w uroczystości z okazji Święta Wojska Polskiego, która odbędzie się przy Mauzoleum Matki i Serca Syna na cmentarzu na Rossie. W uroczystości weźmie udział Grzegorz M. Poznański, chargé d'affaires oraz płk Sławomir Świątek, attaché Obrony, Wojskowy, Morski i Lotniczy.

Dzień Wojska Polskiego obchodzimy, aby uczcić 105. rocznicę Bitwy Warszawskiej, zwanej również Cudem nad Wisłą. W tym historycznym starciu Wojsko Polskie bohatercko odparło atak sił bolszewickich, chroniąc tym samym niepodległość Polski, która odrodziła się po 123 latach zaborów. Była to jedna z największych i najważniejszych bitew w dziejach polskiego oręża.

Zachęcamy wszystkich do oddania hołdu Bohaterom walczącym o wolność i niepodległość Polski. Można to uczynić nie tylko na wileńskiej Rossie – przypominamy, że na terenie Litwy znajduje się wiele miejsc pamięci, mogił oraz kwater wojennych, gdzie spoczywają polscy żołnierze polegli w walkach za Ojczyznę.

15 SIERPNIA UROCZYSTOŚCI W ZUŁOWIE Z OKAZJI 105. ROCZNICY BITWY WARSZAWSKIEJ

Zarząd Główny Związku Polaków na Litwie z okazji 105. rocznicy zwycięskiej Bitwy Warszawskiej oraz Święta Wojska Polskiego zaprasza Rodaków w piątek, 15 sierpnia, do uczczenia tych wydarzeń do Zułowa – miejsca urodzin Marszałka Józefa Piłsudskiego – jednego z architektów tego zwycięstwa.

Przy kamieniu pamiątkowym ku czci Marszałka odbędzie się Apel Pamięci oraz zostaną złożone wieńce. Wieńce zostaną również złożone w Alei Pamięci Narodowej przy stelach ku czci bohaterów Bitwy Warszawskiej i generała Tadeusza Rozwadowskiego – ówczesnego szefa sztabu generalnego Wojska Polskiego.

Początek uroczystości w Zułowie o godz. 17.00.

Serdzecznie zapraszamy do udziału.

TYDZIEŃ NA LITWIE

Spotkanie w rozszerzonym formacie w Czerniowcach

Ministrowie spraw zagranicznych Trójkąta Lubelskiego (Polski, Ukrainy i Litwy) oraz Rumunii i Mołdawii rozmawiali w ukraińskich Czerniowcach m.in. o bezpieczeństwie regionu i przeciwdziałaniu rosyjskiej dezinformacji.

Spotkanie odbyło się w rozszerzonym formacie Trójkąta Lubelskiego. Jak poinformowało na platformie X polskie MSZ, Radosław Sikorski w swoim wystąpieniu podkreślił „znaczenie współpracy w zakresie bezpieczeństwa energetycznego, potrzebę utworzenia hubu medialnego w Polsce, a także poparcie dla Ukrainy i Mołdawii w drodze do UE”.

Udaremniono przemyt papierosów o wartości prawie 1,5 mln euro

Blisko 350 tys. paczek nielegalnych papierosów, ukrytych w ładunku filtrów samochodowych, znaleźli polscy funkcjonariusze podczas kontroli ciężarówki w Budzisku (Podlaskie), na granicy polsko-litewskiej. Wartość kontrabandy to blisko 6 mln zł (prawie 1,5 mln euro). W sprawie przemytu

wszczęto śledztwo, które nadzoruje Prokuratura Rejonowa w Suwałkach. Po postawieniu kierowcy zarzutów, na wniosek prokuratora sąd aresztował Litwina na trzy miesiące. Grozi mu do 10 lat więzienia. To największy w tym roku przemyt papierosów zatrzymany na granicy polsko-litewskiej.

Litwa prosi NATO o wzmocnienie obrony powietrznej

Litewskie ministerstwo spraw zagranicznych zwróciło się do Sojuszu Wojskowego NATO z prośbą o wzmocnienie obrony powietrznej. Powodem żądania były dwa drony wojskowe, które w ciągu

niecałego miesiąca wleciały na terytorium Litwy z Białorusi. Jak powiedział litewski minister spraw zagranicznych Kęstutis Budrys „to nie tylko litewska przestrzeń powietrzna, nie tylko litewskie bezpieczeństwo, to przestrzeń powietrzna NATO, bezpieczeństwo NATO, a także bezpieczeństwo Unii Europejskiej”. Po incydentach z udziałem dronów Litwa prosi sojuszników z NATO o rozmieszczenie dodatkowych środków ochrony przed dronami.

Protest przeciwko liderom białoruskiej opozycji

W końcu ubiegłego tygodnia przed budynkiem MSZ-u Litwy odbyła się demonstracja wymierzona przeciwko działalności Siarhieja Cichanouskich, liderów białoruskiej opozycji rezydujących w Wilnie. W proteście wzięło udział około pięćdziesięciu osób, trzymających transparenty i wygłaszających hasła krytyczne wobec białoruskiej opozycji na emigracji. Uczestnikom akcji protestacyjnej nie spodobały się wypowiedzi Siarhieja Cichanouskiego, odczytywane jako pomysł stworzenia na Litwie autonomicznego rejonu białoruskiego. Sam Cichanouski utrzymuje, że chodziło wyłącznie o koncepcję utworzenia przestrzeni biznesowej dla przedsiębiorców z Białorusi. Ministerstwo Spraw Zagranicznych Litwy zapewniło o dalszym wsparciu dla białoruskich sił demokratycznych.

Próba podpalenia kontrowersyjnego pomnika

W Jeziorosach (Zarasai) w ubiegłym tygodniu podpalono rzeźbę „Świadek” autorstwa Mykolasa Sauki. Rzeźba ta miała zostać oficjalnie odsłonięta w połowie sierpnia na terenie dawnego podwórza KGB w Jeziorosach. Jednak część mieszkańców jest oburzona tą decyzją i uważa, że pomnik nagiej starszej kobiety zupełnie nie pasuje do centrum miasta. W wyniku podpalenia pomnik nie ucierpiał, a zniszczeniu uległa jedynie jego ośłona

Flaga Wileńszczyzny

HYMN WILEŃSZCZYZNY

Wileńszczyzny drogi kraj

Słowa i muzyka
Jana Gabriela Mincewicza

Gdzie nad Wilią drżą kaczeńce,
Zapatrzone w modrą gładź,
Świętojańskie płyną wieńce
By dziewczętom szczęście dać.

Refren: Ukochana moja ziemio,
Wileńszczyzny drogi kraj.
Na nic Ciebie nie zamienię,
Z Tobą żyć i umrzeć daj.

W Ostrej Bramie dnia każdego,
Woła wiernych dzwonów spiż.
A Trzy Krzyże Wiwulskiego,
Jak drogowskaz wiodą wzwyż.

Refren: Ukochana moja ziemio...

Rozrzucone ojców kości,
Pośród jarów, pośród gór,
Co broniły tu polskości,
Dając dla nas piękny wzór.

Refren: Ukochana moja ziemio...

Szanowni Czytelnicy! Drodzy Mieszkańcy Wileńszczyzny!

Wileńszczyzna to szczególna i wyjątkowa ziemia, to dziedzictwo naszych przodków i spuścizna wielu pokoleń. Od wieków Wileńszczyzna to kraj wielonarodowościowy, gdzie obok siebie mieszkają Polacy i Białorusini, Rosjanie i Litwini, Żydzi i Tatarzy. Większość mieszkańców Wileńszczyzny, mimo tragicznych zawirowań historii XX wieku, nadal stanowią Polacy.

Każda wspólnota, aby mogła istnieć i rozwijać się, potrzebuje również symboli wokół których się jednoczy, na których może oprzeć swoją tożsamość. Dlatego na winiecie naszego Tygodnika widnieje jeden z herbów, ujmujących nasz symbol chrześcijański Trzech Krzyży górujących nad Wilnem oraz św. Michała Archanioła, zwalczającego zło i szatana. Symbol ten zaproponowano na początku lat dziewięćdziesiątych jako herb rejonu wileńskiego. Mając na uwadze fakt, że nasz Tygodnik jest medialnym głosem mieszkańców całej Wileńszczyzny, powstał symbol, który widnieje na pierwszej oraz innych stronach gazety, i który jest już szeroko używany podczas licznych uroczystości na Wileńszczyźnie. Symbol kojarzący się z naszą małą Ojczyzną, który stał się znakiem rozpoznawczym regionu.

Flaga Wileńszczyzny nawiązuje do barw narodowych, historii Ziemi Wileńskiej i jej rycerskich tradycji. Jest to biało-czerwona szachownica, na której widnieje Pogoń, będąca w czasach przedwojennych częścią herbu województwa wileńskiego. Flaga Wileńszczyzny jest pomostem łączącym naszą piękną przeszłość z naszymi teraźniejszymi losami. Jest elementem, który nas jednoczy i pomaga budować poczucie wspólnoty opartej na hasle „Bóg, Honor, Ojczyzna”.

KALENDARIUM HISTORYCZNE WILEŃSZCZYZNY: 14-20 sierpnia 2025 r.

14 sierpnia 1994 r. podczas V Zjazdu ZPL przyjęto Deklarację Założycielską Akcji Wyborczej Polaków na Litwie.

16 sierpnia 1713 r. urodził się Ignacy Żaba, ksiądz, profesor Akademii Wileńskiej i jej rektor w latach 1760-1763.

17 sierpnia 1900 r. urodził się Tadeusz Łopalewski, pisarz, autor i reżyser słuchowisk w Polskim Radiu w Wilnie, kierownik Teatrów Miejskich w Wilnie. Pisał w wileńskich gazetach: „Słowie”, „Kurierze Wileńskim” i „Tygodniku Wileńskim”.

17 sierpnia 1932 r. zostało otwarte połączenie lotnicze między Wilnem a Warszawą.

18 sierpnia 1928 r. w Wilnie rozpoczęły się Pierwsze Targi Północne i Wystawa Rolniczo-Przemysłowa.

18 sierpnia 1957 r. Trocką Szkołę Pedagogiczną przemianowano w Wileńską Szkołę Pedagogiczną i przeniesiono ją do Nowej Wilejki.

19 sierpnia 1801 r. urodził się Konstanty Parczewski, absolwent Uniwersytetu Wileńskiego. Podczas Powstania Listopadowego dowodził oddziałem partyzanckim w okolicach Niemenczyna. Jego imię nosi gimnazjum w Niemenczynie.

19 sierpnia 1848 r. zmarł w Wilnie Michał Poliński, matematyk, bibliograf, profesor Uniwersytetu Wileńskiego.

19 sierpnia 1911 r. Jan Konrad Obst, historyk, publicysta, wydawca otworzył w domu przy Zaułku Bernardyńskim w Wilnie prywatne Muzeum Adama Mickiewicza.

20 sierpnia 2004 r. po latach starań został zarejestrowany w Ministerstwie Sprawiedliwości RL Klub Weteranów Armii Krajowej na Wileńszczyźnie.

20 sierpnia 2018 r. w Podbrzeziu odsłonięto pomnik żołnierzy Wojsk Polskich, którzy zginęli w tej gminie w czasie wojny polsko-bolszewickiej w latach 1919-1920.

Konstanty Parczewski – ziemianin, powstaniec i emigrant

Konstanty Parczewski herbu Nałęcz urodził się 19 sierpnia 1801 roku w Czerwonym Dworze koło Niemenczyna, był synem ziemianina Ignacego i Salomei z Dziewońskich. W domu otrzymał początkowe wykształcenie, obejmujące m.in. muzykę i grę na skrzypcach. Studiował na Uniwersytecie Wileńskim, zaliczony przez Ignacego Domeykę do grona Filaretów. Osiedlił w Czerwonym Dworze i poświęcił się gospodarowaniu majątkiem. Był zwolennikiem oczyszczania włościan.

Po wybuchu powstania listopadowego zorganizował oddział partyzancki, którego liczebność wynosiła od 200 do nawet 1000 osób. Prowadził wojnę podjazdową, starał się kontrolować przeprawy na Wilii i Żejmianie. W oddziałach partyzanckich Konstantego Parczewskiego przez krótki okres walczyła m.in. Emilia Plater. Po załamaniu się powstania na Litwie, Parczewski przekroczył granicę pruską i przez Niemcy udał się do Francji. Jego majątek został skonfiskowany przez władze rosyjskie.

Osiadł w Paryżu, gdzie znajdował się w bardzo trudnej sytuacji materialnej. Utrzymywał się z gry na skrzypcach, w latach 1832-1848 był skrzypkiem Opery Włoskiej

w Paryżu. W latach 1851-1854 członek Towarzystwa Historyczno-Literackiego w Paryżu (wystąpił z niego 5 marca 1854). Prawdo-

podobnie należał do Towarzystwa Demokratycznego Polskiego. Pozostawał w bliskich stosunkach z Adamem Mickiewiczem. Był jednym z uczestników wieczoru u Eustachego Januszkiewicza, gdzie doszło do konfrontacji poetyckiej Słowackiego z Mickiewiczem oraz słynnej improwizacji Dziadów. Pod koniec życia przeniósł się do Auxerre. Zmarł 8 września 1855 w Auxerre, pochowany na tamtejszym cmentarzu.

Konstanty Parczewski jest patronem polsko-rosyjskiego Gimnazjum w Niemenczynie.

Konstanty Parczewski – jest patronem Gimnazjum im. Konstantego Parczewskiego w Niemenczynie

Portal dla Ciebie i o Tobie

Rubryka powstała przy współpracy „Tygodnika Wileńszczyzny” z portalem L24.lt. Portal L24 jest jednym z dwóch czterojęzycznych portali informacyjnych na Litwie, wydawanym w językach: polskim, litewskim, rosyjskim i angielskim.

Uroczyste zaprzysiężenie Prezydenta RP Karola Nawrockiego

W środę 6 sierpnia 2025 r. w Warszawie odbyły się uroczystości z okazji zaprzysiężenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Karola Nawrockiego przed Zgromadzeniem Narodowym i gośćmi honorowymi. Zgromadzenie Narodowe stanowią razem 460 posłów i 100 senatorów Polski.

Uroczystość zaprzysiężenia nowego prezydenta to nie tylko formalny akt objęcia najwyższego urzędu w państwie, lecz także wydarzenie o głębokim znaczeniu symbolicznym.

Krzysztof

Wspaniała uroczystość zaprzysiężenia Prezydenta Polski, wybranego w powszechnych wyborach przez większość Polaków. W pierwszym orędziu Karola Nawrockiego padły niezwykle ważne słowa i zapowiedzi. Zapewnił, że będzie głosem Polaków, także tych z Kresów i rozsiadanych po świecie. Ta deklaracja napawa wielką nadzieją, że będzie to prawdziwe budowanie wspólnoty narodowej.

Jadwiga

Bardzo symboliczne i niezmiennie ważne, że w uroczystościach zaprzysiężenia Prezydenta RP Karola Nawrockiego brał udział lider społeczności polskiej na Litwie Waldemar Tomaszewski, który osobiście przywitał się z Prezydentem Karolem Nawrockim i przekazał pozdrowienia z Wilna, w odpowiedzi Prezydent przesłał serdeczne pozdrowienia dla Polaków na Wileńszczyźnie i wielokrotnie, ciepło wypowiedział słowa: „Wilno, Wilno...”

Anna

To ważne i zdrowe dla Rzeczypospolitej, że w pałacu będzie prezydent wypowiadający się w imieniu polskiego narodu.

Jan

Tak jak podkreśla prezydent Nawrocki, świętujemy zwycięstwo wolnej, suwerennej Polski z wielkimi ambicjami.

Wileński

Rozpoczynający urzędowanie prezydent Karol Nawrocki ciepło wypowiada się o rodakach z Wileńszczyzny. W tym wyjątkowym dniu na ręce prezesa ZPL przekazał nam swoje pozdrowienia. My również liczymy na dobrą współpracę, serdecznie zapraszamy i już czekamy w Wilnie na spotkanie z Prezydentem Najjaśniejszej Rzeczypospolitej.

Marek

To dobry prognostyk dla naszych spraw kresowych, że w warszawskich uroczystościach, na oficjalne zaproszenie, biorą udział przedstawiciele Wileńszczyzny, na czele z prezesem Związku Polaków na Litwie Waldemarem Tomaszewskim. Niech sprawdza się zawołanie, że Wilno i Warszawa, to nasza wspólna sprawa!

E.A.

Dzień pełen podniosłych wydarzeń związanych z objęciem urzędu prezydenta przez Karola Nawrockiego. Sejm, katedra, zamek królewski, pałac prezydencki, plac Józefa Piłsudskiego... Bardzo uroczyste i w patriotycznej atmosferze.

Jak socjaldemokraci w rejonie wileńskim pracują na pokaz, podczas gdy infrastruktura i drogi pozostają nienaprawione

Na początku lata do Rady Samorządu Rejonu Wileńskiego wpłynął projekt uchwały – 300 000 euro z budżetu samorządu na wsparcie wspólnot działkowych w rejonie wileńskim. Po długich dyskusjach zarówno w komitetach, jak i frakcjach projekt został odrzucony na posiedzeniu Rady. Mimo że większość właścicieli ogrodów działkowych w rejonie wileńskim to mieszkańcy Wilna, to działania na rzecz poprawy infrastruktury na terenie ogrodów działkowych są mile widziane. Z drugiej strony jestem przekonana, że program ten nie jest skuteczny, a nawet w pewnym sensie wadliwy, nieefektywnie wykorzystuje środki budżetu samorządu, nie rozwiązuje istotnych problemów i faktycznie nie przyczyni się do wzrostu dobrobytu mieszkańców.

Janusz

To nie pierwszy raz, kiedy kierownictwo rejonu, na czele z socjaldemokratą, merem R. Duchniewiczem, przedstawia dziwne i nieadekwatne do obecnej sytuacji projekty: zmniejszane są rekompensaty dla mieszkańców, znacząco zwiększane są opłaty np. za wywóz odpadów. Proponowano podniesienie opłat za naukę w szkole artystycznej i na targowisku w Rudominie. Jednocześnie proponuje się wspierać infrastrukturę, której korzyści są zupełnie nieskuteczne i wątpliwe.

Czytelnik

Socjaldemokraci działają tak, jak działali w przeszłości, zgodnie z klasycznym modelem – mówisz jedno lub to, co ludzie chcą usłyszeć, a robisz zupełnie co innego.

Tomasz

Wielkie rozczarowanie. Mer do dymsz!

Jerzy

Mieszkańcy rejonu potrzebują realnej pracy, a nie symbolicznych

rozwiązań. A tym bardziej nie chcą pustego samozadowolenia mera i jego nieustannego lansowania samego siebie.

Mieszkaniec

Ten mer co dzięki landsbergistom wygrał wybory! Dlatego teraz wszystko robi dla biznesów landsbergistów i odpracowuje! Jak dobrze pamiętamy chciał zamknąć polskie szkoły, a także wprowadzić litewski pion w Zujunach i Galgach! Wstyd i hańba z takiego pseudo polaka.

Bożuchowski

Dzisiejsi socjaldemokraci Litwy będący bezpośrednimi spadkobiercami litewskich komunistów współpracujących ze Stalinem są mocno antypolscy. Będąc kilkakrotnie u władzy pokazali to antypolskie oblicze aż nadto:

- W 1994 roku zabronili ZPL startować pod własną nazwą w wyborach.

- Rok później w 1995 roku, po reformie terytorialnej, która była antypolskim krokiem, samorządy zostały wyeliminowane z procesu zwrotu ziemi i sprawy te przekazano w gestię powiatów.

- W tym samym 1995 roku przyjęto Ustawę o języku państwowym, zgodnie z którą wszelkie napisy w Republice Litewskiej mogą być

umieszczane wyłącznie w języku państwowym. Ustawa ta naruszyła Traktat polsko-litewski i konwencje międzynarodowe.

- Następnie w 1996 roku na mocy ustawy o przyłączonych terytoriach powstało tzw. wielkie Wilno. Do stolicy zostało dołączonych kilkadziesiąt miejscowości podwileńskich zamieszkałych w większości przez ludność polską. Doszło w ten sposób do najbardziej haniebnego decyzji w najnowszej historii państwa litewskiego uderzającej w restytucję ziemi.

- Również decyzją socjaldemokratów w 1996 roku ustanowiono zawyżony próg wyborczy dla mniejszości, aby utrudnić Polakom startowanie w wyborach.

Andrzej

Zgadzam się ze stanowiskiem Radnej AWPL-ZChR Renaty Sobieskiej, że mieszkańcy rejonu potrzebują realnej pracy, a nie symbolicznych rozwiązań. Że trzeba zająć się przyczyną, a nie objawami, a to wymaga długoterminowego i skutecznego podejścia strategicznego. Dziś dużo uwagi i środków finansowych trzeba przeznaczyć przede wszystkim na służbę zdrowia i drogi lokalne.

Nadszedł czas, byś opowiedział światu swoją historię!

Byłeś świadkiem ciekawego zdarzenia?

Napisz, zrób zdjęcie, nakręć film na każdy temat i prześlij na adres info@L24.lt, a my je opublikujemy.

Wśród autorów najciekawszych tekstów rozlosujemy atrakcyjne nagrody!

Świat czeka na twoją historię!

www.L24.lt info@L24.lt

Oroędzie Prezydenta RP Karola Nawrockiego

Ciąg dalszy ze s. 1
głosy, za wsparcie. Dziękuję także – Drodzy Państwo – tym, którzy nie głosowali na mnie, a wzięli udział w tym demokratycznym akcie wyborczym w związku ze świętem naszej demokracji 1 czerwca.

Szanowny Panie Prezydencie, Panowie Prezydenci, Szanowny Panie Marszałku Sejmu, Pani Marszałek Senatu, Panie Premierze, Drodzy Członkowie Zgromadzenia Narodowego, Eksceleńcy, Eminencje, Generałowie,

Drodzy Państwo!

Wolny wybór wolnego narodu postawił mnie dziś przed Państwem. Postawił mnie przed Państwem wbrew wyborczej propagandzie, kłamstwom, wbrew teatrowi politycznemu i wbrew pogardzie, z którą się spotykałem w drodze do urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. I wybaczałem i – jako chrześcijanin – ze spokojem serca i z głębi serca wybaczałem całą tę pogardę i to, co działo się w czasie wyborów.

Mamy – Drodzy Państwo – jako wspólnota narodowa właśnie tę wielką wartość przywiązania do wartości i tożsamości chrześcijańskiej. To nie powinno się zmieniać. A w wartościach chrześcijańskich miłość i miłosierdzie do drugiego człowieka jest jednym z podstawowych elementów.

Ale te wybory i 1 czerwca wystąpiły także silny głos suwerena do całej klasy politycznej, wybierając mnie na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. To głos, że dalej tak rządzić nie można i że Polska tak dzisiaj wyglądać nie powinna. To – Drodzy Państwo – głos Polek i Polaków, że chcą, aby politycy spełniali obietnice składane w czasie kampanii wyborczych. 1 czerwca to wyraźny sygnał,

że Polacy chcą wypełniania obietnic wyborczych, chcą wybierać swojego Prezydenta w poczuciu wolności i nie ulegną propagandzie politycznej. Mówię to – Szanowni Państwo – tylko dlatego, bowiem 1 czerwca jeszcze raz wszyscy przekonaliśmy się, że Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej musi być tylko i aż po prostu głosem obywateli i obywaterek Rzeczypospolitej – nikim więcej. Ja – jako Prezydent Polski – będę głosem narodu polskiego. I takie mam przed sobą zadanie.

I nie zaskoczę Państwa ze swoim programem politycznym na najbliższe pięć lat. Tak, Polacy oczekują, że politycy będą wypełniać swoje obietnice. A ja swoje obietnice zawarłem w „Planie 21”, w programie dla Polski na XXI wiek – w programie, który dostał 10,5 mln głosów wyborców. Dlatego moje dzisiejsze wystąpienie nie może być dla nikogo – Drodzy Państwo – zaskoczeniem. Bowiem zamierzam być konsekwentny i zdeterminowany w realizacji „Planu 21”.

A w tym planie jasno można przeczytać, że jestem wielkim zwolennikiem i będę popierał wszystkie inicjatywy, i swoimi decyzjami będę dążył do tego, aby państwo polskie było ambitne, było miejscem rozwoju, było miejscem wielkich, przełomowych projektów, takich jak Centralny Port Komunikacyjny, jak Polskie Drogi, Polskie Porty. Program, który będę realizował, jest programem zrównoważonego rozwoju państwa polskiego. Tak, my wszyscy jesteśmy z miast i wiosek polskich. I nie ma Polski A i Polski B. I to się nie zmieni w ciągu moich najbliższych pięciu lat.

„Plan 21” i mój program to „nie” dla nielegalnej migracji, „tak” dla polskiej złotówki, „nie” dla euro. Jako Prezydent Polski nie pozwolę podnieść wieku emerytalnego

kobietom i mężczyznom. Mówię – Drodzy Państwo – to wszystko, chociaż mam świadomość, że kampania wyborcza dała szansę poznać „Plan 21”, więc nie będę wymieniał wszystkich 21 punktów. Ale chcę podkreślić, że głęboko wierzę, iż

FOT. MIKOŁAJ BUJAK / KPRP

moja prezydentura przywróci wiarę w składane obietnice.

Przez pięć lat w każdą godzinę, każdego dnia, w każdym tygodniu każdą decyzją, inicjatywą ustawodawczą będę wypełniał swoje zobowiązania wobec moich wyborców i wobec tych, którzy brali udział w wyborach.

Szanowni Państwo!

Stoję przed Wami świadomy wielkiego zadania i ogromnej odpowiedzialności, jaką przede mną staje. Ale stoję tutaj, w polskim Sejmie, świadomy także podziałów w polskim życiu politycznym, w polskim życiu społecznym. Chcę jasno zadeklarować, że swoich de-

cyzji nie będę podejmował zgodnie z tymi podziałami i zgodnie z podziałami politycznymi, tylko wbrew tym podziałom, podejmując zawsze decyzję, która odnosi się do głosu narodu polskiego, a nie do politycznych czy partyj-

ście – wspierał relacje w ramach Unii Europejskiej, ale nigdy nie zgodzę się na to, aby Unia Europejska zabierała Polsce kompetencje, szczególnie w sprawach, które nie zostały zapisane w traktatach europejskich, a te nie powinny się zmieniać. Tak,

być głosem obywateli, którzy chcą suwerenności.

Będę więc głosem tych, którzy chcą Polski suwerennej, Polski, która jest w Unii Europejskiej, ale Polski, która nie jest Unią Europejską, tylko jest Polską – i pozostanie Polską.

Zarówno w dyskusjach z polskim rządem, w swoich decyzjach i na arenie międzynarodowej w sposób dyplomatyczny będę – oczywi-

ście – wspierał relacje w ramach Unii Europejskiej, ale nigdy nie zgodzę się na to, aby Unia Europejska zabierała Polsce kompetencje, szczególnie w sprawach, które nie zostały zapisane w traktatach europejskich, a te nie powinny się zmieniać. Tak,

Będę głosem tych, którzy chcą Polski bezpiecznej. A bezpieczeństwo Polski rozpoczyna się od każdego szeregowego żołnierza – od jego wyposażenia, od jego świadomości, od jego hartu ducha i od jego serca.

Będę głosem polskich żołnierzy i polskich oficerów. Wspierać będę – Panie Premierze, Panie Ministrze – wszystkie wysiłki modernizacyjne polskiej armii, dążyć będę do tego, żeby polska armia była największą siłą NATO w Unii Europejskiej.

Szanowni Państwo!

Będę też w sposób naturalny – zwracam się do naszych partnerów ze Stanów Zjednoczonych – wspierał polskie najważniejsze sojusze, z tym sojuszem bilateralnym ze Stanami Zjednoczonymi. Ale będę dbał także o pozycję Polski w Sojuszu Północnoatlantyckim. Już jako Prezydent Elekt zadawałem sobie trud, aby wejść w relacje z Sekretarzem Generalnym NATO. Ale uznaję – Drodzy Państwo – także, że Polska powinna być liderem budowania siły systemu immunologicznego odpowiedzialności wschodniej flanki NATO. I marzę, że Bukaresztańska Dziewiątka w dłuższej perspektywie stanie się Bukaresztańską Jedenastką, razem z państwami skandynawskimi. Tak, my – jako Polacy – w Europie Środkowej, w Europie Wschodniej odpowiadamy za budowę siły wschodniej flanki NATO. I to powinien być także międzynarodowy, geopolityczny kierunek mojej prezydentury.

Drodzy Członkowie Zgromadzenia Narodowego!

Będę też głosem tych Polaków, którzy chcą Polski normalnej – Polski przywiązanej do swoich warto-

FOT. ŁUKASZ BŁASIKIEWICZ / KPRP

ści, Polski z dobrą polską szkołą, z polską literaturą i z polskimi lekturami w polskiej szkole. Jako człowiek, który przez kilkanaście lat zajmował się edukacją i narodową pamięcią, zrobię wszystko, aby dobra polska szkoła wychowywała kolejne pokolenia Polaków, a polski uczeń wychodzący ze szkoły rzeczywiście czuł dumę z bycia Polakiem.

Szanowni Państwo!

To dobry moment, żeby zaprosić wszystkich Państwa na kolejną edycję Narodowego Czytania. To inicjatywa zapoczątkowana przez Prezydenta Bronisława Komorowskiego, a z tak wielkim sukcesem i z energią kontynuowana i rozwinięta przez Prezydenta Andrzeja Dudę. Narodowe Czytanie – oczywiście – będzie także w obecnym Pałacu Prezydenckim. Tak, jeśli będzie trzeba czytać polskie lektury, to będzie to robił także Prezydent Polski i osoby zaproszone.

To doskonały moment, Drodzy Państwo, żeby w tym momencie podziękować Panu Prezydentowi Andrzejowi Dudzie za 10 lat sprawowania urzędu Prezydenta Polski z tak wieloma sukcesami. Dziękuję też Panu Prezydentowi za to, że w tak demokratyczny, cywilizowany, piękny, właściwy sposób pomagał objąć urząd Prezydenta obecnemu Prezydentowi. Myślę, że wszyscy byśmy mogli się tej kultury instytucji najważniejszego urzędu państwa polskiego uczyć od Pana Prezydenta. Bardzo za to, Panie Prezydencie, dziękuję.

Szanowni Państwo!

Będę także głosem tych Polaków, którzy chcą Polski dobrobytu. Przez ostatnie 35 lat – jako wspólnota narodowa – osiągnęliśmy wielki sukces ekonomiczny i sukces gospodarczy. Żeby była jasność: często wbrew politykom, czasami przy pomocy polityków, ale zawsze za sprawą wspaniałych polskich przedsiębiorców i bardzo pracowitych polskich ludzi pracy, którzy przez 35 lat mocno pracowali na sukces ekonomiczny i gospodarczy państwa polskiego, płacąc często bardzo wysoką za to cenę – cenę emigracji, cenę pracy ponad miarę. Ale tak w ciągu tych 35 lat Polska osiągnęła sukces ekonomiczny i sukces gospodarczy. Niestety, w ciągu tych 35 lat [przez] wiele lat z tego sukcesu wyłączone były konkretne grupy społeczne czy konkretne regiony Polski. To – oczywiście – musimy poprawić.

Ale chcę, Drodzy Państwo, jasno podkreślić, że po tych 35 latach – i wiedzą to ekonomiści, wiecie to Państwo Parlamentarzyści na tej sali – coś się w geopolityce i w światowej ekonomii zmieniło. My dziś potrzebujemy wielkich planów, wielkich inwestycji, potrzebujemy obudzić aspiracje narodu polskiego, bo nie możemy już być gospodarstwem pomocniczym naszych zachodnich sąsiadów czy całej Unii Europejskiej. Musimy, Drodzy Państwo, poszukiwać tej drogi gospodarczej, która stanie się rodzajem konkurencyjności ekonomicznej, gospodarczej rzuconej wobec także Zachodniej Europy.

Tak, potrzebujemy wielkich i przełomowych projektów inwestycyjnych.

O tym już wspominałem, ale o CPK wspominać będę regularnie, a jutro złożę inicjatywę ustawy, abyśmy wrócili do tradycyjnego kształtu Centralnego Portu Komunikacyjnego i znaleźli swoje gospodarcze koło zamachowe na kolejne dekady, które da nam się – Drodzy Państwo – rozwijać.

Dlatego ze smutkiem patrzę – Szanowni Państwo – na to, co dzisiaj dzieje się wokół przełomowych projektów inwestycyjnych w państwie polskim. Bo właściwie moglibyśmy je podzielić na te zupełnie zablokowane, na te okrojone i na te – w najlepszym przypadku – opóźnione.

To bardzo niepokojący scenariusz, a gdy spojrzymy na lawinowo rosnące zadłużenie państwa polskiego i dług, a także na obiektywny problem demograficzny w naszej ojczyźnie i problem z mieszkalnictwem, to – niestety – dzisiaj Polska jest na bardzo złej drodze do rozwoju i musimy mieć tego świadomość. Coś trzeba zmienić.

Stąd też, Szanowny Panie Premierze, Drodzy Państwo Ministrowie, chciałem serdecznie już dzisiaj zaprosić na posiedzenie Rady Gabinetowej, które odbędzie się jeszcze w sierpniu. Będę chciał z polskim rządem porozmawiać o inwestycjach rozwojowych, o najważniejszych inwestycjach, które przed nami, a także o stanie finansów publicznych. Czuję się zobowiązany, Panie Premierze – jako Prezydent Polski – mieć pełne informacje o tym, jak wygląda stan państwa polskiego.

Szanowni Państwo!

Wierzę głęboko – i spoglądam tu na lewą część polskiego parlamentu – wierzę głęboko, że w kwestiach mieszkalnictwa, inwestycji rozwojowych, kwestii polskich finansów publicznych jesteśmy w stanie dojść do ponad politycznego porozumienia. Tak, to nie jest kwestia emocji politycznych. To jest kwestia mieszkań dla ludzi, których potrzebują – w tym mieszkań komunalnych.

To jest kwestia przyszłości naszych dzieci i kolejnych pokoleń Polaków. I naprawdę głęboko liczę na współpracę wszystkich środowisk politycznych wokół tych zagadnień, wobec których nie powinniśmy szukać polityki. A tym zagadnieniom poświęcę także specjalną uwagę w Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej.

Szanowni Państwo!

Liczę także, że uda nam się porozumieć w kwestiach grup społecznych, które potrzebują szczególnej troski państwa polskiego. Myślę tutaj o seniorach, myślę o młodzieży, w której zapisany jest kod naszej przyszłości. Tym grupom poświęcone będą w Pałacu Prezydenckim specjalne prezydenckie rady, które będą szukać rozwiązań dla seniorów i dla młodzieży. Ale siłę i potencjał państwa mierzy się także tym, jak reaguje na sprawy osób najbardziej potrzebujących. Dlatego wierzę także w ponadpolityczne porozumienie wokół osób niepełnosprawnych i

ustaw, które są dla nich przygotowywane.

Drodzy Państwo!

Polska musi wrócić na drogę praworządności. Dzisiaj Polska nie jest na drodze praworządności. Bo ciężko nazwać praworządnym państwo, w którym nie działa i nie funkcjonuje legalnie wybrany Prokurator Krajowy, w którym art. 7 konstytucji mówiący, że organy władzy państwowej

FOT. MAREK BORAWSKI / KPRP

muszą działać na podstawie i w granicach prawa – jest, niestety, regularnie łamany.

Dlatego stoję dzisiaj przed Państwem, aby zaapelować do całej klasy politycznej, ale aby także przekazać polskim sędziom i Panu Ministrowi Sprawiedliwości, że – Szanowni Państwo – sędziowie są od tego, aby wydawać wyroki w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej, a władza sądownicza jest jedną z trzech władz w polskim systemie demokratycznym. Polskie prawodawstwo – jeśli się nie mylę – powstaje w tej izbie, w polskim Sejmie z woli wyborców wybranym, i w polskim Senacie i musi zyskać akceptację Prezydenta Polski wybranego w powszechnych i bezpośrednich wyborach.

Sędziowie, Drodzy Państwo – musimy to sobie wszyscy uzmysłwić – nie są bogami, tylko mają służyć Rzeczypospolitej Polskiej i polskim obywatelom.

Mówię to tylko dlatego, żeby w sposób klarowny, jasny, oczywisty zadeklarować – Szanowny Panie Premierze, Panie Ministrze Sprawiedliwości – że nie będę awansował ani nominował tych sędziów, którzy godzą w porządek konstytucyjnoprawny Rzeczypospolitej Polskiej. A będę promował, awansował i nominował tych sędziów, którzy porządek konstytucyjnoprawny Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z konstytucją i ustawami przyjętymi przez polski parlament i podpisanymi przez Pana Prezydenta respektują – tak wyobrażam sobie porządek prawny państwa polskiego. A bezpieczeństwo prawne polskich obywateli, którzy czekają na sprawiedliwe wyroki i porządek konstytucyjnoprawny państwa polskiego jest dla mnie – Drodzy Państwo – dużo ważniejszy niż samozadowolenie jednej z klas

społecznych w Polsce. Chcę to wyraźnie podkreślić.

W celu rozwiązania problemu ustroju państwa przy Pałacu Prezydenckim powołałem Radę ds. Naprawy Ustroju Państwa. Tak – Drodzy Państwo – dalej być nie może i Polacy chcą naprawy ustroju państwa. Zaproszę – oczywiście – do tej Rady przedstawicieli wszystkich środowisk politycznych, zaproszę akademików, zaproszę te osoby, którym

– wymaga także od nas dzisiaj uweren, żeby jeszcze raz przywrócić się ustawie zasadniczej, której minie niedługo 30 lat.

Drodzy Państwo!

Jak wiecie, wiele lat służyłem państwu polskiemu w różnych instytucjach, ale bardzo krótko jestem w świecie politycznym. Jestem w świecie politycznym krócej niż większość z Państwa. Więc pozwólcie, Szanowni Państwo, że na sam koniec – być może z polityczną naiwnością – powiem, że wierzę, iż uda nam się porozumieć w sprawach zasadniczych dla Polski i wyłaczyć je ze sporu politycznego. Kwestie rozwoju, kwestie mieszkalnictwa, kwestie polskiego bezpieczeństwa są takimi, wokół których wierzę, że uda się zbudować ponadpartyjny, ponadpolityczny konsensus.

Mamy zresztą jako wspólnota narodowa piękne doświadczenie pracy nad konkretnym dziełem, które wówczas miało imię Niepodległość, z różnych perspektyw i przy różnych – wcale nie mniejszych niż dzisiaj – emocjach politycznych. To lekcja polskich ojców niepodległości z roku 1918, których, gdy czytamy dziś – Szanowni Państwo – wiemy, jak byli różni. Ale można ich czytać często jako jedno wyzwanie przywiązania do wspólnej idei niepodległości i wolności Polski.

Śp. Prezydent Lech Kaczyński powiedział kiedyś, że warto być Polakiem.

My jeszcze raz musimy całej Polsce i całemu światu udowodnić, że warto być Polakiem, a uczą nas tego właśnie ojcowie naszej niepodległości. Bo tak trudno nie zgodzić się z Romanem Dmowskim, który mówił, że jesteśmy Polakami i mamy obowiązki polskie. Chyba nikt w tej izbie nie ma wątpliwości, że jesteśmy Polakami i mamy obowiązki polskie?

Józef Piłsudski mówił, że niepodległość nie jest nam dana raz na zawsze – dzisiaj czujemy to bardziej niż kiedykolwiek, bowiem za naszą wschodnią granicą toczy się wojna, a Polska musi trwać wiecznie, jak mówił Wincenty Witos. Mówią z innych perspektyw niejako jednym głosem, Drodzy Państwo.

Wrażliwości społecznej możemy się uczyć od Wojciecha Korfańskiego, który przypominał – przypominał! – że główną funkcją państwa jest służenie. My jesteśmy tu po to, żeby służyć polskim obywatelom i służyć ludziom. I ja – jako Prezydent – też nie jestem od niczego innego, tylko od służenia.

Ignacy Daszyński dopowiadał – Drodzy Państwo – że dlatego trzeba służyć społeczeństwu, ciężko pracować i społeczeństwu słuchać. Tak, musimy społeczeństwu słuchać.

Największy wirtuoz z całej puli ojców niepodległości – również nasz wspaniały ojciec niepodległości – Ignacy Paderewski z właściwą sobie gracją dodawał, że walczyć trzeba z tymi, którzy naród pchają do upadku i do upodlenia.

Niech Bóg błogosławi Polsce! Niech żyje Polska!

troska o państwo polskie i nasz ustrój prawny jest bliska. I wierzę, że Pałac Prezydencki stanie się miejscem dialogu, miejscem dyskusji o konsekwentnej naprawie ustroju Rzeczypospolitej Polskiej.

Przed nami – Szanowny Panie Premierze, Panie Prezydencie, Drodzy Członkowie Zgromadzenia Narodowego – także zadanie dla naszej przyszłości. Takie zadanie, które wymaga już teraz aktywności Prezydenta Rzeczypospolitej i wszystkich stronnictw politycznych. Ja z uznaniem patrzę na twórców konstytucji z roku 1997, której jestem i będę strażnikiem, i konstytucji, która obowiązuje.

Natomiast dzisiaj – Drodzy Państwo – po blisko 30 latach jesteśmy w zupełnie nowej sytuacji społecznej, sytuacji geopolitycznej. Przez te blisko 30 lat wydarzyło się tak wiele sporów kompetencyjnych, w ostatnim czasie tak regularnie łamano polską konstytucję, że my, jako klasa polityczna, musimy zacząć działać nad rozwiązaniami nowej ustawy zasadniczej, która będzie gotowa do przyjęcia – mam nadzieję i wierzę – w roku 2030.

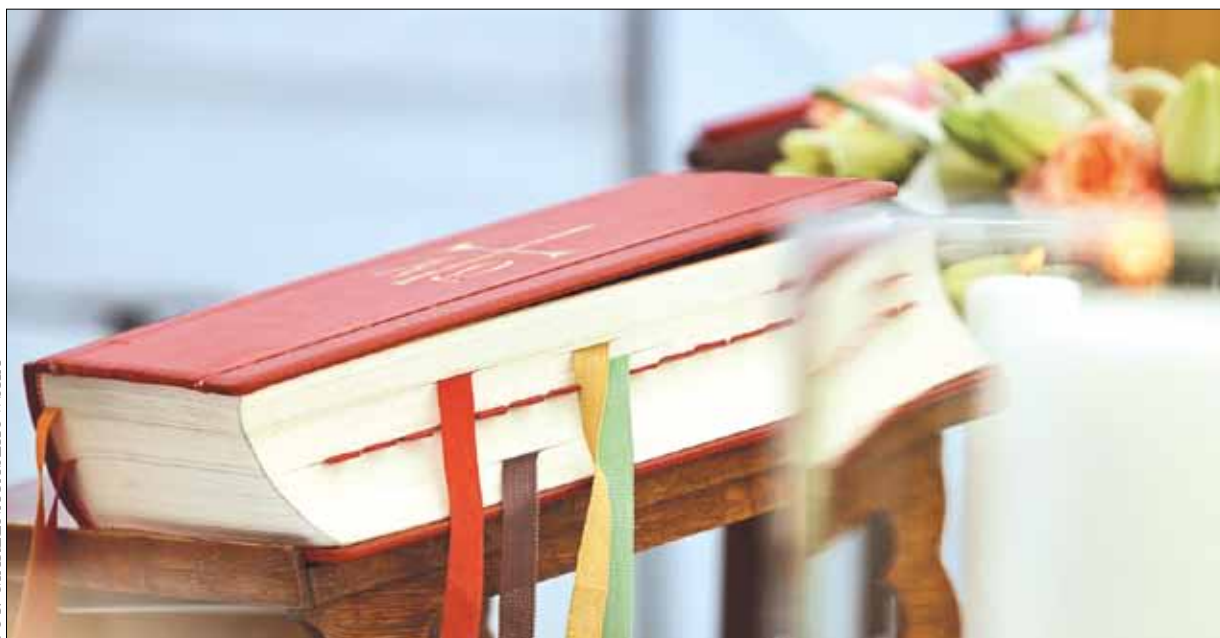
Tak, Pałac Prezydencki stanie się, Drodzy Państwo, nie tylko miejscem funkcjonowania Rady Konstytucyjnej, ale także miejscem, w którym otworzymy – mam nadzieję – narodową, uczciwą dyskusję o tym, jak ma wyglądać konstytucja roku 2030, bo obywatele dzisiaj potrzebują klarownych, jasnych zasad współpracy między politykami, zabezpieczenia interesu suwerenności, bezpieczeństwa państwa polskiego.

I musimy to wykonywać już teraz, od roku 2025, żeby w roku 2030 najpóźniej być gotowymi. Tego – mam głębokie przekonanie

Ewangelia na każdy dzień tygodnia

Szanowni Czytelnicy „Tygodnika Wileńszczyzny”, już w dwóchsetnym dziewięćdziesiątym ósmym wydaniu mają Państwo możliwość codziennie spotykać się ze Słowem Bożym. Cieszymy się niezmiennie, że możemy przybliżyć życie, słowa i czyny Jezusa opisane w Ewangeliach. Zamieszczamy Ewangelię na każdy dzień roku liturgicznego. Każdy fragment opatrzony został krótkim rozważaniem, które przyczynia się do refleksji nad przeczytaniem Słowem Bożym i pomaga w zrozumieniu tego, co chce powiedzieć nam Stwórca. Na koniec każdego rozważania proponujemy krótką modlitwę, która wskazuje jedną z wielu dróg wcielania Go w życie. Niech Słowo Boże będzie inspiracją w naszym życiu.

FOT. MARLENA PASZKOWSKA

**Czwartek,
14 sierpnia 2025
Św. Maksymiliana Marii Kolbe-
go, prezbitera i męczennika,
wspomnienie**

Mt 18, 21–19, 1

**SŁOWA EWANGELII
WEDŁUG ŚWIĘTEGO MATEUSZA**

Piotr podszedł do Jezusa i zapytał: „Panie, ile razy mam przebaczyć bratu, jeśli wobec mnie zawini? Czy aż siedem razy?”. Jezus mu odpowiedział: „Nie twierdzą, że siedem, lecz aż siedemdziesiąt siedem razy. Dlatego królestwo niebieskie podobne jest do króla, który postanowił rozliczyć się ze swoimi sługami. Kiedy zaczął to robić, przyprowadzono mu dłużnika, który był mu winien dziesięć tysięcy talentów. Ponieważ nie miał z czego oddać, pan kazał go sprzedać wraz z żoną i dziećmi, i wszystkim, co posiadał. W ten sposób chciał odzyskać dług. Wtedy sługa upadł przed nim na ziemię i błagał: «Okaz mi cierpliwość, a wszystko ci oddam». Pan ulitował się nad tym sługą, uwolnił go i dług mu darował. Gdy ów sługa wyszedł, spotkał innego sługę swego pana, który był mu winien sto denarów. Chwycił go, zaczął dusić i mówił: «Oddaj wszystko, coś winien». A on upadł na ziemię i prosił: «Okaz mi cierpliwość, a wszystko ci oddam». On jednak nie chciał, lecz odszedł i wtrącił go do więzienia, dopóki nie odda długu. Gdy inni słudzy dowiedzieli się o tym, bardzo się zasmucili. Poszli i opowiedzieli o wszystkim swemu panu. Wtedy pan wezwał go i powiedział: «Jesteś złym człowiekiem! Darowałem ci cały dług, bo mnie prosiłeś. Czy i ty nie powinienes być zmiłować się nad swoim dłużnikiem, tak jak ja zmiłowałem się nad tobą?». I pan rozgniewany wydał go katom, dopóki nie odda mu całego długu. Podobnie postąpi z wami mój Ojciec, który jest w niebie, jeśli każdy z was szczerze nie przebaczy swemu bratu”. Gdy Jezus skończył przemawiać, opuścił Galileę i drugim brzegiem Jordanu przybył do Judei.

PRZEBACZENIE UWALNIA SERCE

„Ile razy mam przebaczać?”. I my nieraz stawiamy to pytanie Jezusowi, podobnie jak Piotr. A ile razy sami chcielibyśmy, aby nam przebaczone? Bóg wybacza nam

zawsze, gdy o to prosimy szczerym i skruszonym sercem. Dlaczego więc tym doświadczeniem przebaczenia nie możemy się dzielić z innymi? Brak gotowości przebaczenia innym ludziom w pewien sposób zamyka nasze serca na przyjmowanie przebaczenia od Boga. Serce nieprzebaczące nie jest zdolne do skruchy.

Panie, Ty przebaczyłeś Twoim prześladowcom z krzyża. Naucz i mnie uwalniać w przebaczeniu moje serce wobec tych, którzy mnie zranili.

**Piątek,
15 sierpnia 2025
Wniebowzięcie Najświętszej
Maryi Panny, uroczystość**

Łk 1, 39–56

**SŁOWA EWANGELII
WEDŁUG ŚWIĘTEGO ŁUKASZA**

W tych dniach Maryja wybrała się w drogę i spiesząc się, poszła w górskie okolice, do pewnego miasta judzkiego. Weszła do domu Zachariasza i pozdrowiła Elżbietę. Gdy Elżbieta usłyszała pozdrowienie Maryi, podskoczyło dziecko w jej łonie, a Duch Święty napełnił Elżbietę. I zawołała donośnym głosem: „Błogosławiona jesteś między niewiastami i błogosławiony owoc Twojego łona! Czemu zawdzięczam to, że matka mojego Pana przychodzi do mnie? Gdy tylko usłyszałam Twoje pozdrowienie, podskoczyło z radości dziecko w moim łonie. Szczęśliwa jest Ta, która uwierzyła, że wypełnią się słowa powiedziane Jej przez Pana”. Wtedy Maryja powiedziała: „Wielbi Pana moja dusza i mój duch rozradował się w Bogu, moim Zbawicielu, bo spojrzął na uniżenie swojej służebnicy. Odtąd wszystkie pokolenia będą mnie nazywać szczęśliwą, gdyż wielkie rzeczy uczynił mi Wszechmogący. Święte jest Jego imię! Jego miłosierdzie przez wszystkie pokolenia dla tych, którzy się Go boją. Okazał moc swego ramienia: rozproszył zarożumiałych pyszałków; panujących usunął z tronów, a wywyższył poniżonych; głodnych nasycił dobrami, a bogatych z niczym odprawił; ujął się za swoim sługą Izraelem, kierując się swoim miłosierdziem, jak to obiecał naszym przodkom, Abrahamowi i jego potomstwu na wieki”.

MIEĆ SERCE MISYJNE

Magnificat to dziękczynienie za każdy dar od Boga i każdy kolejny dzień życia. Czy my dziękujemy Bogu za otrzymane dary? Czy w ogóle zdajemy sobie sprawę, jak wiele otrzymujemy od Boga? Jak nas kocha? Czy uwielbiamy Go? Spróbujmy więcej dziękować Bogu i uwielbiać Go, a doświadczymy więcej radości, pokoju. Magnificat to modlitwa, która jest treścią naszego życia, która wprowadza nas do maryjnej szkoły wiary. Dajmy się prowadzić Maryi. I na Jej wzór nieśmy Jezusa innym. Bądźmy świadomymi członkami Kościoła misyjnego.

Panie Jezu, uwielbiam Cię w swoim życiu, dziękuję za Twoją miłość i proszę o serce misyjne.

**Sobota,
16 sierpnia 2025
Św. Stefana Węgierskiego,
wspomnienie**

Mt 19, 13–15

**SŁOWA EWANGELII
WEDŁUG ŚWIĘTEGO MATEUSZA**

Wtedy przyniesiono do Niego dzieci, żeby nałożyć na nie ręce i modlił się, ale uczniowie stanowczo im zabraniali. Lecz Jezus powiedział: „Dopuszczcie dzieci! Nie przeszkadzajcie im przyjść do Mnie, bo do takich jak one należy królestwo niebieskie”. I kładł na nie ręce. Potem odszedł stamtąd.

„DOPUŚCIE DZIECI”

Dlaczego Jezus tak bardzo pragnie spotkać z dziećmi? Dzieci mocniej ufają, są otwarte, chętnie się uczą. Jezus może je kształtować. Dzieci chętnie przyjmują prezenty, Pan może więc je obdarować darem królestwa Bożego. Jezus wywyższa postawę dziecka. Wskazuje na to, że postawa pełna dziecięcej ufności, prostolinijności, radości jest właściwa wobec Ojca. Dlatego my też mamy stać się jak dzieci, być otwarci na słowo Boże i pełni ufności powierzać Bogu swoje życie.

Boże, pragnę stać się taki jak dziecko, by być bliżej Ciebie.

**Niedziela,
17 sierpnia 2025
20 Niedziela zwykła
Św. Jacka, prezbitera,
wspomnienie**

Łk 12, 49–53

**SŁOWA EWANGELII
WEDŁUG ŚWIĘTEGO ŁUKASZA**

Jezus powiedział do swoich uczniów: „Przyszedłem rzucić ogień na ziemię i bardzo pragnę, aby już zapłonął. Chrzest mam przyjąć i jakże jestem udręczony, aż się to wypełni. Czy sądzicie, że przyszedłem, aby dać ziemi pokój? Ależ nie! – mówię wam – raczej rozłam. Odtąd bowiem w jednym domu pięciu poróżni się między sobą: trzech stanie

Ewangelia na każdy dzień tygodnia

przeciwko dwóm, a dwóch przeciwko trzem. Poróżnią się: ojciec z synem, a syn z ojcem; matka z córką, a córka z matką; teściowa ze swoją synową, a synowa z teściową”.

OGIEŃ WIARY I PRAWDY

Dzisiejsza Ewangelia należy do tych, które możemy określić jako niewygodne. Jezus przynosi rozłam, a nie pokój. Jak to rozumieć? O jakim ogniu mówi Jezus? Jezus mówi o ogniu wiary i prawdy, o ogniu miłości na krzyżu, który wypali wszystkie grzechy człowieka. Niestety, ten ogień nie zostanie przyjęty przez wszystkich. Człowiek wierzący, pragnący żyć ogniem wiary i prawdy, stojący po stronie krzyża będzie często odrzucany, nierozumiany, nawet we własnej rodzinie. Jednak nie może się tym zrażać. Powinien nieść miłość Boga innym, dawać świadectwo, modlić się za swoich bliskich, aby zrozumieli, że wiara daje szczęście.

Jezu, pragnę zawsze stać po Twojej stronie, proszę o wytrwałość i radość głoszenia Twojej miłości.

**Poniedziałek,
18 sierpnia 2025**

Mt 19, 16-22

SŁOWA EWANGELII WEDŁUG ŚWIĘTEGO MATEUSZA

Młody człowiek podszedł do Jezusa i zapytał: „Nauczycielu, co dobrego mam czynić, aby osiągnąć życie wieczne?”. On odpowiedział: „Czemu Mnie pytasz o to, co dobre? Jest tylko jeden Dobry. A jeśli chcesz osiągnąć życie, zachowuj przykazania”. Wtedy on zapytał: „Ktore?”. Jezus odpowiedział: „Nie popełnisz morderstwa, nie dopuścisz się cudzołóstwa, nie będziesz kradł, nie złożysz kłamliwego zeznania, czcij swojego ojca i matkę oraz miłuj swego bliźniego jak siebie samego”. Młodzieniec powiedział: „Wszystkiego tego przestrzegałem. Czego mi jeszcze brakuje?”. Jezus odrzekł: „Jeśli chcesz być doskonały, idź, sprzedaj swój majątek i rozdaj ubogim, a będziesz miał skarb w niebie. Potem wróć i chodź za Mną”. Gdy młodzieniec to usłyszał, odszedł zasmucony. Miał bowiem wiele posiadłości.

LOGIKA NIEBA, LOGIKA ZIEMSKA

Jakże inna jest logika boska od ludzkiej! W świecie ten jest bogaty, kto wiele posiada, dużo zdobył i zgromadził. W niebie dokładnie na odwrót – tym bardziej jest się bogatym, im więcej się daje z siebie, rozdaje się z tego, co się posiada. W niebie jedynym bogactwem jest miłość. To ona czyni szczęśliwym i radosnym serce człowieka. Nie potrafił tego przyjąć człowiek, który przyszedł do Jezusa

i odszedł zasmucony. Zasmucony, bo miał nagromadzonych wiele dóbr, wiele posiadłości, którymi nie potrafił się dzielić z innymi, z ubogimi. Czy i my czasami nie jesteśmy do niego podobni?

Jezu, kiedy smutek zaczyna ogarniać moje serce, daj mi odwagę tracenia siebie z miłością!

**Wtorek,
19 sierpnia 2025
Św. Jana Eudesa, prezbitera,
wspomnienie**

Mt 19, 23-30

SŁOWA EWANGELII WEDŁUG ŚWIĘTEGO MATEUSZA

Jezus powiedział do uczniów: „Zapewniam was: Człowiek bogaty z trudem wejdzie do królestwa niebieskiego. Powtarzam wam: Łatwiej wielbłądowi przejść przez ucho igielne, niż bogatemu wejść do królestwa Bożego”. Gdy uczniowie to usłyszeli, bardzo się zdumeli i pytali: „Któż więc może się zbawić?”. Jezus przyjrzał się im uważnie i odpowiedział: „Dla ludzi to niemożliwe, ale dla Boga wszystko jest możliwe”. Wówczas Piotr powiedział: „Oto my zostawiliśmy wszystko i poszliśmy za Tobą. Co za to otrzymamy?”. Jezus im odpowiedział: „Zapewniam was: Ponieważ poszliście za Mną, to przy odnowieniu świata, kiedy Syn Człowieczy zasiądzie na chwalebny tron, również i wy zasiądziecie na dwunastu tronach i będziecie zarządzali dwunastoma plemionami Izraela. I każdy, kto ze względu na Mnie opuści dom, braci, siostry, ojca, matkę, dzieci lub pole, stokroć więcej otrzyma i będzie miał udział w życiu wiecznym. Wielu zaś pierwszych będzie ostatnimi, a ostatnich pierwszymi”.

BÓG PRAGNIE NAS ZBAWIĆ

Dzisiejsza Ewangelia pokazuje, że pójście za Chrystusem oznacza wiele wyrzeczeń. A my tak wiele mamy w tym życiu do stracenia. Niełatwo to wszystko zostawić. Nie dajmy się jednak zwieść światu. Wybierzmy to, co nas dużo kosztuje – miłość, bo tylko ona ma wartość. Pójdźmy za Jezusem, zaufajmy Mu. On powiedział, że „dla Boga wszystko jest możliwe”. Skoro może nas zbawić, to tym bardziej pomoć w drodze do nieba, np. przez pokonanie naszego lęku, przywrócenie nam zdrowia, umocnienie na drodze wiary. Bóg daje szansę na zbawienie każdemu, a nawet więcej – On pragnie, aby każdy z nas został zbawiony. I to jest nagroda warta wszystkich wyrzeczeń.

Panie, pragnę być zbawiony, proszę, wspieraj mnie na drodze do nieba.

**Środa,
20 sierpnia 2025
Św. Bernarda, opata i doktora
Kościoła, wspomnienie**

Mt 20, 1-16

SŁOWA EWANGELII WEDŁUG ŚWIĘTEGO MATEUSZA

Jezus opowiedział swoim uczniom przypowieść: „Królestwo niebieskie podobne jest do właściciela, który wyszedł wczesnym rankiem, aby wynająć robotników do winnicy. Umówił się z nimi, że zapłaci im jednego denara za dzieńkę, i wysłał ich do winnicy. Wyszedł znowu około godziny trzeciej. Zobaczył innych stojących beczynnym na placu. Powiedział do nich: «Idźcie także i wy do winnicy. Zapłacę wam sprawiedliwie». I oni poszli. Wyszedł jeszcze około godziny szóstej i dziewiątej i zrobił podobnie. Wyszedł wreszcie około jedenastej i spotkał jeszcze innych stojących. Zapytał: «Dlaczego stoicie tu przez cały dzień beczynnym?». Odpowiedzieli: «Bo nas nikt nie zatrudnił». Rzekł do nich: «Idźcie i wy do winnicy!». Nastął wieczór i właściciel winnicy powiedział do zarządcy: «Zwołaj robotników i wypłać im należność. Zaczni od ostatnich, a skończ na pierwszych». Przyszli ci, którzy rozpoczęli pracę o godzinie jedenastej, i otrzymali po denarze. Gdy przyszli ci, którzy jako pierwsi rozpoczęli pracę, sądzili, że otrzymają więcej. Ale i oni otrzymali po denarze. Wzięli więc zapłatę i narzekali na właściciela. Mówili: «Ci ostatni pracowali tylko jedną godzinę, a zrównałeś ich z nami. My znosiliśmy trud całego dnia i upała». On odpowiedział jednemu z nich: «Przyjacielu! Nie krzywdzę cię. Czy nie umówiłeś się ze mną o jednego denara? Weź więc swoją zapłatę i odejdź. Chcę też zapłacić temu ostatniemu tyle samo, co tobie. Czy nie mogę uczynić ze swoją własnością tego, co chcę? Dlaczego patrzysz zazdrośnym okiem na to, że jestem dobry?». Tak ostatni będą pierwszymi, a pierwsi ostatnimi”.

BÓG TROSCZY SIĘ O NAS

Pan nie zostawia nikogo samego, każdego zaprasza do swojej winnicy, do współpracy ze sobą. Dzisiejsza Ewangelia opowiada o nas. To my jesteśmy tymi robotnikami z przypowieści. I to nas Jezus najmuje do swojej winnicy. Jednych w czasie ich młodości, innych, gdy są u schyłku życia. Liczy się nie czas naszej pracy dla Pana, tylko otwartość na Jego słowa, nasze zaangażowanie w szerzenie królestwa Bożego, czynienie dobra, zawierzenie Jego miłosierdziu. A stawka jest jedna – życie wieczne. Bóg z jednakową miłością podchodzi do każdego z nas. Na każdego z nas czeka. I nigdy nie jest za późno, by zacząć dla Niego pracować.

Panie, dziękuję za Twoją troskę o mnie i Twoją hojność. Pragnę pracować w Twojej winnicy.

Zakaz modlitw muzułmańskich

Władze gminy Jumilla, na południowym wschodzie Hiszpanii, wydały zakaz organizowania modlitw przez muzułmanów w miejscach publicznych, głównie hal sportowych, należących do samorządu terytorialnego. Nowa regulacja odnosi się do uroczystości religijnych związanych z zakończeniem Ramadanu, a także święta Eid al-Adha. W gminie Jumilla, zamieszkałej przez około 27 tys. osób, dominują katolicy. Odsetek wyznawców islamu wynosi około 8 proc. Wśród nich przeważają imigranci z Maroka i Algierii.

Rząd kontra opozycja

We Włoszech doszło do politycznego sporu o leżaki i parasole na nadmorskich piaszczystych plażach, które – jak twierdzi centrolewicowa opozycja – są w tym roku puste, ponieważ z winy rządu Włochów nie stać na wakacje. Premier Giorgia Meloni zarzuciła opozycji, że przedstawia fałszywe dane na temat turystyki. Ceny za wynajem parasoli i leżaków stają się nieosiągalne dla wielu osób. Kwoty te wynoszą w zależności od regionu od 20-30 euro do prawie 100 za dzień dla rodziny.

Rekordowe temperatury

Francja mierzy się z kolejną falą upałów. 14 departamentów zostało objętych czerwonym alertem pogodowym, najwyższym możliwym. W prawie całym kraju temperatury przekraczają 30 st. C, a w części południa kraju jest ponad 40 st. C. Rekordowe 43 st. C odnotowano w departamencie Lot na południu kraju.

Pierwsza dama zatrzymana

Sąd w Seulu nakazał aresztowanie Kim Keon Hi, żony byłego prezydenta Korei Południowej Jun Suk Jeola z powodu ryzyka zacierania dowodów. Śledztwo dotyczące byłej pierwszej damy jest jednym z trzech postępowań specjalnego prokuratora, zainicjowanych przez obecny liberalny rząd wobec konserwatywnej administracji prezydenta Juna.

Pomoc dla najbiedniejszych

Departament Stanu USA poinformował, że przygotował ponad 1,2 tys. ton gotowej do spożycia żywności i składniki na produkcję dodatkowych 11,2 tys. ton jedzenia dla prawie miliona dzieci cierpiących na poważne niedożywienie. Pomoc trafi do 13 krajów świata, w tym 12 w Afryce. Inicjatywa ta pojawiła się w czasie, gdy wiele krajów afrykańskich doświadcza poważnych kryzysów żywnościowych spowodowanych suszą, powodzią i konfliktami.

Ojciec Święty Leon XIV: dar życia nie może się wyczerpać – potrzebuje miłości

Dokończenie ze s. 1
wywali dla siebie darów, które dał nam Bóg, lecz byśmy je wykorzystywali wielkodusznie dla dobra innych, zwłaszcza tych, którzy najbardziej potrzebują naszej pomocy". Nie chodzi tylko o gest dzielenia się dobrami materialnymi, które mamy. Trzeba wykorzystać nasze umiejętności, czas, uczucia, obecność i empatię.

„Krótko mówiąc, wszystko

to, co w zamyśle Bożym czyni z każdego z nas dobro wyjątkowe, bezcenne, żywy i pulsujący kapitał – domaga się, by go pielęgnować i inwestować, by mógł się rozwijać; w przeciwnym razie usycha i traci na wartości” – wskazał Ojciec Święty.

Papież podkreślił, że nie możemy też tego utracić, gdy te dary stają się jedynie „przedmiotem konsumpcji”.

Papież Leon XIV wezwał, aby w codziennym życiu starać się „nie zaprzepaścić żadnej okazji, żeby miłować”.

„To jest czułość, jakiej od nas wymaga Jezus – przyzwyczajenie się do bycia uważnymi, gotowymi, wrażliwymi względem siebie nawzajem, tak jak On wobec nas w każdej chwili” – dodał.

Vatican News/
ks. Marek Weresa

Tel Awiw: protestujący domagali się zakończenia operacji zbrojnej

Kilka tysięcy osób demonstrowało w sobotę, 9 lipca, wieczorem w Tel Awiwie przeciwko planom izraelskiego rządu całkowitego zajęcia miasta Gaza – poinformował Reuters. Uczestnicy protestu domagali się od premiera Benjamina Netanjahu natychmiastowego zakończenia operacji zbrojnej i uwolnienia zakładników.

– Decyzja rządu może oznaczać wyrok śmierci dla ludzi, których kochamy najbardziej – powiedziała Reutersowi jedna z uczestniczek demonstracji, Lishay Miran Lavi, która prywatnie jest żoną zakładnika Omriego Mirana.

Protestujący wystosowali też apel do prezydenta USA Donalda

Trumpa o interwencję w celu natychmiastowego zakończenia wojny.

– Oni (rząd – red.) są fanatykami. Robią rzeczy sprzeczne z interesami kraju – powiedział inny uczestnik demonstracji, Rami Dar.

Reuters podkreślił, że w ostatnich sondażach opinii publicznej przeważająca większość ankietowanych obywateli Izraela opowiada się za natychmiastowym zakończeniem wojny, co – ich zdaniem – ma ułatwić uwolnienie pozostałych 50 zakładników przetrzymywanych przez terrorystów z Hamasu. Według izraelskich władz wciąż żyje około 20 osób porwanych 7 października 2023 roku.

W piątek, 8 sierpnia, rząd Netanjahu zapowiedział, że armia Izraela

będzie dążyć do zajęcia miasta Gazy. Decyzja ta spotkała się z krytyką zarówno wewnątrz kraju, jak i na świecie. Według Reutersa również w kręgach izraelskiej armii dalsze, zdecydowane prowadzenie operacji zbrojnej w Strefie Gazy może zagrozić pozostającym przy życiu zakładnikom.

W ataku Hamasu na południowy Izrael z 7 października 2023 roku zginęło ponad 1,2 tys. osób, a ok. 250 zostało porwanych. W odpowiedzi izraelska armia rozpoczęła ofensywę w Strefie Gazy, w której śmierć poniosło ponad 60 tys. osób, w większości cywilów. ONZ i organizacje pomocowe alarmują, że sytuacja humanitarna w enklawie jest katastrofalna.

Zmiana polityki Lizbony wobec nielegalnych imigrantów

38 marokańskich imigrantów, którzy w piątek dotarli łodzią do południowo-zachodnich brzegów Portugalii, zostaną wydanych z tego kraju – przekazał rząd premiera Luisa Montenegro.

Rzecznik prasowy rządu Antonio Leitao Amaro poinformował, że decyzję o wydaleniu z Portugalii nielegalnych imigrantów podjął sąd w mieście Silves.

Amaro sprecyzował, że sędzia orzekł, iż „przybysze nie spełniają warunków”, by pozostać na terytorium Portugalii, bo przybyli w

sposób nielegalny. Dodał, że do czasu deportacji mają zamieszkać tymczasowo w hali sportowej, gdzie pozostaną pod nadzorem policji.

– Portugalskie wybrzeże jest bezpieczne i Portugalczycy powinni o tym wiedzieć. Doszło do ujęcia tych, którzy przybyli tu w sposób nielegalny – powiedział Amaro. Dodał, że portugalskie władze zajęły się imigrantami „w sposób humanitarny”; zostali nakarmieni i zapewniono im opiekę lekarską.

Lokalne media poinformowały,

że do zatrzymania Marokańczyków doszło dzięki zgłoszeniu od jednego z obywateli, który widząc zbliżającą się do plaży Boca do Rio maksymalnie wypełnioną ludźmi łódź zawiadomił policję.

Według części portugalskich mediów decyzja o wydaleniu Marokańczyków, wśród których jest siedmiorgo dzieci, oznacza zmianę polityki Lizbony wobec nielegalnych imigrantów. Przypomniano, że tylko w ciągu ostatnich trzech lat napłynęło do tego kraju w sposób niezgodny z prawem kilkaset tysięcy osób.

Prezydencki projekt dla rodzin

W poniedziałek na stronie Kancelarii Prezydenta RP pojawił się prezydencki projekt nowelizacji ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw. Podniesienie progu podatkowego ze 120 tys. zł do wysokości 140 tys. zł oraz wprowadzenie zerowego PIT-u dla dochodu do 140 tys. zł w przypadku rodziców co najmniej dwójki dzieci zakłada opublikowany w poniedziałek prezydencki projekt noweli ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Zgodnie z treścią projektu podatek dochodowy (PIT) ma wynosić 12 proc. minus kwota zmniejszająca w wysokości 3600 zł przy podstawie obliczenia podatku do 140 tys. zł rocznie. W przypadku gdy podstawa jest wyższa niż 140 tys. zł, podatek miałby wynosić 13 tys. 200 zł plus 32 proc. od nadwyżki.

Projekt zakłada też, że w przypadku rodzica co najmniej dwójki dzieci kwota zmniejszająca podatek dla osób o dochodach poniżej 140 tys. zł wyniesie 16 tys. 800 zł. W przypadku osób o dochodach powyżej 140 tys. zł podatek – jak wcześniej – miałby wynosić 32 proc.

od nadwyżki. Propozycja miałaby dotyczyć też m.in. rodziców zastępczych i opiekunów prawnych, u których dzieci mieszkają, a w przypadku pełnoletnich dzieci uczących się – m.in. rodziców wykonujących obowiązek alimentacyjny.

Jak wskazano na stronie kancelarii prezydenta, po zmianach rodzina z co najmniej dwójką dzieci nie zapłaciłaby podatku dochodowego do poziomu 280 tys. zł dochodu (po 140 tys. zł od każdego z rodziców).

Artykuł opublikowany na stronie: <https://naszdziennik.pl/polska-kraj/324474,prezydencki-projekt-dla-rodzin.html>

Honorowe wsparcie seniorów

Stulatkowie w Polsce mogą liczyć na tzw. świadczenie honorowe. Z tego tytułu osoby, które ukończyły 100 lat życia, mogą otrzymywać ponad 6,5 tys. zł brutto miesięcznie. Dodatkową gratyfikację otrzymują nie tylko klienci ZUS-u, ale również stulatkowie, którzy do tej pory nie pobierali emerytury lub renty z żadnej instytucji. W ich przypadku świadczenie przyznawane jest na wniosek, a w pozostałych przypadkach przyznawane jest z urzędu.

Ruszył historyczny rajd

W Warszawie rozpoczął się XXV Międzynarodowy Motocyklowy Rajd Katyński. Jego celem jest uczczenie pamięci Polaków pomordowanych na Wschodzie oraz odwiedzenie miejsc ważnych dla historii i wiary. Tegoroczna trasa liczy blisko 8 tys. kilometrów i po raz pierwszy w historii prowadzi uczestników m.in. do Grecji, czy Medjugorie.

Tłumy w Tatrach

W Tatrach panuje bardzo duży ruch turystyczny. Na trudniejszych szlakach tworzą się kolejki oczekujących do wejścia na szczyty, co znacznie wydłuża czas wędrówki. Tak jest m.in. na kopule szczytowej Giewontu, Świnicy, Rysów oraz na odcinkach Orlej Perci. Ratownicy apelują o odpowiednie przygotowanie się do wypraw – zarówno kondycyjnie, jak i technicznie – oraz o wcześniejsze wyruszenie na szlak, by uniknąć największego tłoku i zdążyć wrócić przed zmrokiem.

Wzrost zatrudnienia cudzoziemców

Liczba cudzoziemców wykonujących w Polsce pracę w końcu lutego wyniosła 1 mln 57,4 tys. osób, o 5,3 proc. więcej rok do roku. W porównaniu do poprzedniego miesiąca ich liczba zwiększyła się o 1,2 proc. Według stanu na 28 lutego 2025 r. wśród cudzoziemców wykonujących pracę 402,4 tys. osób realizowało wyłącznie umowy-zleczenia i pokrewne. Było to o 4,7 proc. więcej niż w lutym 2024 r., i 0,9 proc. więcej niż miesiąc wcześniej. Udział cudzoziemców w ogólnej liczbie wykonujących pracę wyniósł 6,4 proc. Najliczniejszą grupą obcokrajowców wykonujących pracę w Polsce byli obywatele Ukrainy. Według danych GUS było ich 708,9 tys.

KRZYŻÓWKA z nagrodą 1325

Rozwiązanie-hasło prosimy nadsyłać (lub telefonicznie) do 19 sierpnia 2025 r.
na adres redakcji: 09318 Wilno, Rinktinės 50, p. 501

delikatność, wyrażenie	serca lub piany	12	jezioro w USA	ramię rzeki	rzymski bóg mórz	ubija śnieg dla narciarzy
chiński agrest	waluta Ghany	8	5	zastępuje gips	pióra wokół oczu sowy	metalowy wir
11	zamek drzewowy	niegdyś Tokio	senior rodu	wpływy, utarg	pomidorowa na obiad	4
choroba nerek	3	banan, komunał	umowne ruchy palców ręki	2	provincia w Arabii	rzeka z powieści Miłosza
Minelli, aktorka	war-szawski park	pod opieką bacy	flara	mała antylopa	14	
			7			
				„e” z krzyżkiem	żółty tan	rodzaj dzianiny
10	rekonesans	powieść z Izabelą Łęcką	spis poprawek bijący narząd	6		
				1000 kg	gazela z Kenii	japoński system pisma
	jednostka monetarna Gambii	teoretyk sztuki				
				ostoja		
9	korzeniowe warzywo	przyprawa do szarlotki			1	
	napój yerba ...	13	duży pies w typie szpica			

Litery z ponumerowanych pól utworzą rozwiązanie – tytuł piosenki K. Jędrusik.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

Rozwiązanie krzyżówki nr 1324: **Rozsądek to rozum bez skrzydeł.**

Nagrodę wylosował Ryszard Jankowski z Wilna.

Nagroda jest do odebrania w Domu Prasy (Laisvės pr. 60) w ciągu 30 dni kalendarzowych.

A TO CIEKAWIE...

Między pięknem a trucizną. Jak wyglądała średniowieczna pielęgnacja kobiet?

Średniowiecze było epoką, w której pielęgnacja urody łączyła się z religią, magią i medycyną. Choć chrześcijańska moralność często piętnowała kosmetyki jako przejaw próżności, kobiety nie rezygnowały z dbałości o wygląd. W zamkowych komnatach, klasztorach celach i miejskich domach powstawały mikstury z ziół, minerałów, a nawet trucizn. Receptury, spisane w traktatach i poradnikach, łączyły praktyczną wiedzę z dawnymi wierzeniami, tworząc fascynujący, lecz niebezpieczny świat urody.

Wysokie czoło – ideał arystokratycznego piękna – w średniowiecznej Europie szczególnie ceniono wysokie czoło, symbol arystokratycznego pochodzenia, pobożności i subtelności. Aby je podkreślić, kobiety goliły włosy przy linii czoła, a nawet wyżej. W XV wieku modne stało się także całkowite usuwanie brwi i rzęs, co miało podkreślać duchową czystość. Takie praktyki opisywał m.in. francuski traktat „Le Livre de Beauté”, będący swego rodzaju kosmetycznym poradnikiem epoki.

Trująca biel skóry – biała cera była symbolem czystości i wysokiego statusu społecznego, ale jej uzyskanie często wiązało się z ryzykiem. Popularne preparaty wybielające zawierały biel ołowiową lub związki rtęci. Choć już wówczas znano ich toksyczność, stosowano je powszechnie. XIV-wieczny poradnik „L'Ornement des Dames” podaje przepisy na mieszanki z białym ołowiem i olejem różanym do rozjaśniania skóry oraz usuwania śladów po chorobach. Zęby wybielano natomiast sproszkowanymi muszlami i pumeksem.

Blond z pomocą... owczego moczu – włosy były dumą średniowiecznych kobiet i przedmiotem rozbudowanej pielęgnacji. Autorka „De Ornatu Mulierum”, Trotula z Salerno, opisywała sposoby ich rozjaśniania i nabłyszczania. Jedną z metod uzyskania jasnego, „anielskiego” blondu był napar z szafranu i owczego moczu. Do przyciemniania stosowano mieszanki z żółtek jaj, bylicy, szafalii i kminku. W traktatach zalecano też odżywcze toniki z miodem i różą, które miały wzmacniać włosy i nadawać im połysk.

Belladonna – piękno o śmiertelnym działaniu – średniowieczne kosmetyki często wykorzystywały niebezpieczne rośliny. Ekstrakt z wilczej jagody (belladonna) stosowano, by rozszerzyć źrenice i optycznie powiększyć oczy. Efekt ten uchodził za wyjątkowo zmysłowy, jednak roślina zawiera silne alkaloidy mogące prowadzić do zatrucia lub śmierci.

Zapach jako ochrona i symbol luksusu – w czasach ograniczonej higieny perfumy i kadzidła miały ogromne znaczenie. Uważano je za ochronę przed chorobami i złymi duchami, a także oznakę statusu. Pachnidła z mirry czy benzoenu stosowano zarówno w kościołach, jak i w prywatnych komnatach. Według relacji współczesnych badaczy, perfumiarze – zwłaszcza żydowskiego pochodzenia – rzadziej zapadali na dżumę, co przypisywano właściwościom ich mieszanek.

ZE SŁOWEM ZA PAN BRAT

Chleba naszego POWSZEDNIEGO

POWSZEDNI to przymiotnik utworzony od wyrażenia przymkowego PO WSZE DNI, czyli „[używany, wykorzystywany, czyniony] po wszystkie dni, każdego dnia, stale, zawsze”. Z czasem POWSZEDNI – taki życzeniowy, taki, jakiego pragniemy każdego dnia – spowszedniał nam i przestaliśmy go doceniać. W modlitwie jednak uwypukla się ów dawny wymiar opłaty: Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj..., czyli: Boże, spraw, abyśmy mieli chleb zawsze, po wsze dni...

DOBRE RADY NIE OD PARADY

Napiwki – skąd ta tradycja i gdzie zostawiać, a gdzie lepiej nie?

Dla wielu z nas zostawienie napiwku po posiłku w restauracji jest odruchem niemal automatycznym. Jednak zasady dotyczące tej praktyki różnią się znacząco w zależności od kraju. W jednym miejscu napiwek jest uprzejmym wyrazem wdzięczności, w innym – obowiązkiem, a jeszcze gdzie indziej – wręcz nietaktem.

Tradycja napiwków sięga XVII-wiecznej Anglii, kiedy goście nocujący w prywatnych domach zostawiali służbie drobne monety przy wyjeździe. Zwyczaj szybko przeniósł się do kawiarni, pubów i restauracji, a następnie rozprzestrzenił się po świecie. Istnieje teoria, że angielski odpowiednik, słowo *tip*, pochodzi od akronimu *To Insure Promptitude* („dla zapewnienia szybkości obsługi”).

Choć dziś napiwki kojarzymy głównie z USA, Amerykanie początkowo odrzucali ten zwyczaj jako sprzeczny z ideałami równości. Paradoksalnie, obecnie w wielu stanach kelnerzy utrzymują się niemal wyłącznie z napiwków.

Kraje, gdzie napiwek jest wliczony w rachunek

W takich państwach jak Francja, Wielka Brytania, Szwajcaria, Niemcy, Austria czy Izrael opłata za obsługę widnieje na rachunku. W Egipcie czy Izraelu mimo to mile widziane jest pozostawienie drobnej kwoty dodatkowo.

Gdzie napiwek jest mile widziany, ale nieobowiązkowy

W Portugalii, Grecji, Chorwacji, Holandii czy Polsce napiwki nie są obowiązkowe, ale obsługa chętnie je przyjmuje. W Polsce zwykle dajemy je w przypadku wyjątkowo dobrej obsługi, często w formie zaokrąglenia kwoty rachunku.

Kraje z ustalonymi stawkami napiwków

W Maroku, Indiach, Tajlandii, Turcji czy Tunezji standardem jest 10–15% wartości rachunku. W Stanach Zjednoczonych

i Kanadzie napiwek poniżej 15% może być odebrany jako brak kultury.

Miejsca, w których napiwek może urazić

W Japonii dawanie napiwku jest niemile widziane – kelner może nawet oddać pieniądze, biegnąc za klientem. Wyjątkiem są tradycyjne gospody *ryokan*, gdzie napiwek wręcza się w ozdobnej kopercie.

Podobne podejście spotkamy w Chinach, szczególnie poza dużymi miastami. W Korei Południowej, w Tajwanie, Laosie, Kambodży, Nowej Zelandii, Singapurze, Tadżykistanie, Nigerii czy Kostaryce napiwki również nie należą do zwyczaju.

W Argentynie napiwki bywają formalnie nielegalne, jednak kelnerzy często ich oczekują – trzeba je wręczać dyskretnie. W Iranie z kolei napiwki są rzadkością, bo świetna obsługa jest traktowana jako standard.

Stronę przygotowała **Monika Urbanowicz**

640. rocznica podpisania w Krewie aktu unii między Polską a Wielkim Księstwem Litewskim

Droga do wspólnego państwa

14 sierpnia 1385 roku w Krewie został podpisany przez wielkiego księcia litewskiego Jagiełłę akt unii między Polską a Wielkim Księstwem Litewskim, stanowiący jego zobowiązania przedślubne wobec Królestwa Polskiego. Wydanie aktu stanowiło wynik rozmów prowadzonych między księciem a panami małopolskimi na zamku w Krewie dotyczących małżeństwa króla Jadwigi z Jagiełłą. Poprzedziły je jednak długoletnie, prawdopodobnie co najmniej od koronacji Jadwigi, negocjacje między stroną litewską a polską, a także z królową Elżbietą Bośniaczką, matką wciąż nieletniej Jadwigi.

Jagiełło zobowiązywał się przyjmując chrześcijaństwo w obrządku katolickim wraz z rodziną, dworem i możnymi oraz dać wolność Polakom wziętym w niewolę i przebywającym na Litwie. Obiecywał podjąć starania w celu odzyskania ziem utraconych przez Polskę i Litwę, a także zapłacić Wilhelmowi Habsburgowi 200 tysięcy florenów jako odszkodowanie, za zerwanie zaręczyny z Jadwigą.

Ponadto Jagiełło przyrzekł przyłączyć do Królestwa Polskiego ziemie litewskie i ruskie. Przedmiotem sporu w historiografii jest to, czy akt ten oznaczał włączenie państwa litewskiego do Korony Królestwa Polskiego, czy był jedynie deklaracją woli Jagiełły, nie wprowadzającej nowego stanu prawnego. Część współczesnych historyków skłania się ku stwierdzeniu, że akt był obietnicą i miał formę umowy przedmałżeńskiej, a nie umowy międzypaństwowej czy międzydynastycznej oraz nie był aktem unijnym z prawnego punktu widzenia.

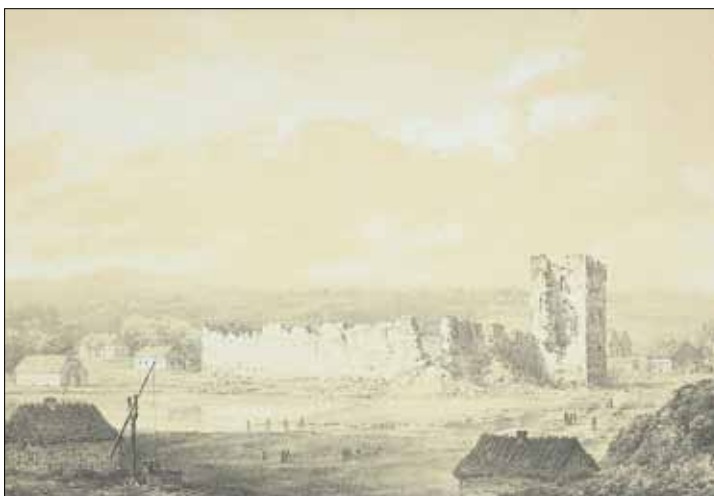
Do początku XIV wieku Litwa stanowiła zagrożenie dla Polski związane z regularnymi najazdami łupieżczymi na ziemie polskie. Jednak po ustabilizowaniu się dynastii Giedyminowiczów i pojawieniu się zagrożenia ze strony państwa zakonnego w Prusach, stosunki wzajemne zaczęły się zmieniać. W 1325 roku księżniczka litewska Aldona wyszła za królewicza polskiego, późniejszego króla, Kazimierza Wielkiego. Otworzyło to okres pokoju między oboma krajami, który trwał

mniej więcej do 1340 roku, kiedy rozgorzała rywalizacja o schedę po księstwie włodzimiersko-haliczkim. Z rywalizacji tej zasadniczo zwycięsko wyszła Polska, zajmując całą Ruś Czerwoną i hołdując książąt litewskich osiadłych na Wołyniu i Podolu. Jednak po objęciu tronu przez Ludwika Węgierskiego ziemie te zostały włączone do Królestwa Węgierskiego. Wysiłek w celu odzyskania tych ziem wymagał współpracy polsko-litewskiej.

Państwo litewskie znalazło się w końcu XIV wieku w trudnej sytuacji. Po gwałtownej ekspansji terytorialnej za panowania Giedyminy i Olgierda nastąpił okres stagnacji. Litwa wyczerpana w wyniku ekspansji stała w obliczu rywalizacji z każdym ze swoich sąsiadów: z Polską o Ruś Czerwoną, z zakonem krzyżackim o Żmudź, z wielkim księstwem moskiewskim o panowanie nad całą Rusią. Zagrożeniem również było sąsiedztwo tatarskie. Szczególnie niebezpieczeństwo ze strony Moskwy stawało się coraz bardziej realne po tym, jak armia Dymitra Dońskiego pokonała siły Złotej Ordy w bitwie na Kulikowym Polu w 1380 roku. Do tego dochodziła rywalizacja wewnątrz dynastii. Jagiełło musiał walczyć o władzę najpierw z Kiejstutem, a następnie z jego synem Witoldem. W momencie zawierania układów krewskich między kuzynami doszło do rozejmu i Witold, objawiający się strona ojca, wspierał starania Jagiełły o tron polski.

Akt Unii w Krewie z 14 sierpnia 1385 roku

Zamek w Krewie – miejsce zawarcia unii (rycina z XIX w.)

Elementem koniecznym zawarcia małżeństwa z królem Polski było przyjęcie chrześcijaństwa przez Jagiełłę, a także rozpoczęcie chrystianizacji na Litwie, na co nalegali możni i episkopat polski. Starania o chrystianizację Litwy pojawiały się dużo wcześniej. Pierwszy władca zjednoczonej Litwy Mendog przyjął chrzest w 1251 roku, porzucił jednak wiarę niewiele później. Późniejsi władcy byli, z wyjątkiem Wojsiętki, poganami. Również niektórzy książęta dzielnicowi przyjmowali chrzest, zwykle w obrządku prawosławnym.

Strona polska niejednokrotnie podejmowała próby chrystianizacji Litwy i włączenia jej do metropolii

gnieźnieńskiej. Najpierw w 1253 roku arcybiskup gnieźnieński wyświęcił biskupa litewskiego Wita. Następnie w czasie walk o Ruś Kazimierz Wielki dwukrotnie, w 1340 r i 1357 r., składał propozycję chrystianizacji Litwy w papieskim Awinionie. Po jego śmierci próbę taką podjął w 1373 r. Dobrogost z Nowego Dworu.

Sam Jagiełło zobowiązał się w układzie zawartym z zakonem krzyżackim na wyspie Dubisie w 1384 roku do przyjęcia chrztu w ciągu następnych czterech lat trwania rozejmu. Witold, w czasie gdy z pomocą zakonu prowadził wojnę z Jagiełłą, ochrzcił się rok później i przyjął imię Wigand Jagiełło praw-

dopodobnie przez jakiś czas rozważał przyjęcie prawosławia wraz z ręką Zofii, córki wielkiego księcia moskiewskiego Dymitra Dońskiego, porzucił jednak tę myśl, kiedy wyklarowała się perspektywa ożenku z Jadwigą.

Układ przewidywał małżeństwo wielkiego księcia litewskiego Jagiełły z polskim królem Jadwigą oraz objęcie przez niego polskiego tronu, w zamian za co Jagiełło zobowiązał się przyjąć chrzest i schryścianizować Litwę. Jagiełło obiecał wypuścić polskich jeńców. Obiecano wypłacić odszkodowania Habsburgom za zerwanie zaręczyn *sponsalia de futuro* Jadwigi z Wilhelmem Habsburgiem. Jagiełło zobowiązał się swoim kosztem odzyskać utracone przez Polskę Pomorze (Gdańskie), ziemię chełmińską, ziemię dobrzyńską, ziemię wielką. W ostatnim punkcie aktu „*W końcu ten książę Jagiełło przyrzeka także ziemie swoje Litwy i Rusi przyłączyć wieczyste do Korony Królestwa Polskiego*”.

Zachował się pergaminowy dokument unii krewskiej, który przechowywany jest w krakowskim Archiwum Kapituły Metropolitalnej w Krakowie. Tekst ten nie wzbudzał emocji wśród badaczy do 1837 roku, kiedy to Michał Wiszniewski opublikował jego treść w swych *Pomnikach historii i literatury polskiej*, znacznie ułatwiając doń dostęp i dając tym samym początek naukowej dyskusji nad tym aktem. Kopia dokumentu zachowała się także w kopiańsku biskupstwa krakowskiego z 1445 roku, w tzw. *Liber antiquus*, sporządzonym na polecenie Zbigniewa Oleśnickiego. Także dzięki rozwojowi chemicznych metod obrazowania udało się stwierdzić ponad wszelką wątpliwość oryginalność dokumentu.

Opr. Jan Lewicki
Na podstawie
org.wikipedia.pl

120. rocznica urodzin Mariana Rejewskiego, matematyka i kryptologa

Złamał szyfr Enigmy

Marian Adam Rejewski był liderem trójki polskich kryptologów, którzy złamali zasadę działania niemieckiej maszyny szyfrującej.

Urodził się 16 sierpnia 1905 roku w Bydgoszczy, która leżała wtedy na terenie zaboru pruskiego (w 1920 roku Bydgoszcz włączono do Polski). Uczył się w Państwowym Gimnazjum Klasycznym w Bydgoszczy, gdzie w 1923 roku zdał maturę. Na studia pojechał do Poznania, gdzie do 1929 roku studiował na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Poznańskiego.

Studia ukończył ze stopniem magistra filozofii 1 marca 1929 roku. Był jednym z najlepszych studentów. Temat jego pracy magisterskiej (obronionej na ocenę bardzo dobrą) brzmiał: Opracować teorię funkcji podwójnie periodycznych drugiego

i trzeciego rodzaju oraz wskazać jej zastosowanie.

Na początku 1929 roku wziął udział w pierwszych wykładach w ramach Kursu Kryptologicznego zorganizowanego w Poznaniu przez II Oddział Sztabu Głównego Wojska Polskiego. Kursu jednak nie ukończył, gdyż wiosną wyjechał na studia uzupełniające do Getyngi, gdzie studiował matematykę ubezpieczeniową, z którą wiązał swoje plany zawodowe. Rozczarowany poziomem studiów i hulaszczo-zabawowym trybem życia kolegów ze studiów wrócił do Poznania, gdzie wybitny matematyk, prof. Zygmunt Krygowski zaproponował mu asystenturę. Jednocześnie nawiązał współpracę z Jerzym Różyckim i Henrykiem Zygałskim, uczestnikami Kursu Kryptologicznego, którzy w tym czasie pracowali już w poznań-

skiej filii Biura Szyfrów.

Do 1932 roku łączył pracę naukową na uczelni ze ściśle tajną pracą polegającą na łamaniu kluczy do szyfrów niemieckich. W 1932 roku wraz z kolegami otrzymał propozycję pracy w centrali Biura Szyfrów w Warszawie i przyjął tę propozycję. Początkowo trójka poznańskich kryptologów zajmowała się łamaniem niemieckiego szyfru morskiego. Rejewski został delegowany do dalszych prac nad szyfrem generowanym przez niemiecką elektromechaniczną maszynę szyfrującą Enigma. Pracując wieczorami i w nocy w ciągu około trzech miesięcy rozpracował zasadę działania Enigmy i w ostatnich dniach grudnia 1932 roku poinformował o tym swoich szefów. Dalsze prace nad Enigmą prowadził już we współpracy z Różyckim i Zygałskim.

Wspólnie osiągnęli wiele sukcesów, wprowadzając dla przyspieszenia dekryptażu innowacyjne maszyny i urządzenia (pomysłem Rejewskiego był m.in. cyklometr).

Jedno z tych urządzeń nazwano „bombą kryptologiczną” prawdopodobnie dlatego, że kryptolodzy omawiali jej budowę, jedząc deser lodowy o nazwie „bomba”. Badacz dziejów złamania szyfrów Enigmy Marek Grajek zauważył, że wszyst-

kie odkrycia dotyczące Enigmy, nawet te dokonane intuicyjnie, Rejewski potwierdzał później na drodze matematycznej, wykorzystując m.in. teorię permutacji oraz równania z wieloma niewiadomymi. Dzięki temu Enigmę można było łamać mimo rozmaitych zmian wprowadzanych w jej ustawieniach przez Niemców.

Okres od 1932 r. do 1939 r. był dla Rejewskiego czasem wielu sukcesów zarówno zawodowych, jak i osobistych. W 1934 roku ożenił się z pochodzącą z Bydgoszczy Ireną Lewandowską. W 1936 urodził im się syn Andrzej, a w 1939 córka Janina. W 1938 roku został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, otrzymał także znacznej wysokości nagrodę finansową, za którą Rejewscy kupili mieszkanie na warszawskim Żoliborzu.

1 września 1939 Biuro Szyfrów przeszło na wojenny tryb pracy. Po wojnie, w 1946 roku Marian Rejewski wrócił do Polski. Zmarł w roku 1980.

Wartości odżywcze żółtego sera

Bez sera żółtego nie da się obejść przygotowując pizzę czy zapiekankę. Poza tym ten produkt ma wiele innych zastosowań. Jak wiadomo, można położyć go na kanapce, dodać do sałatki, przygotować sos, pastę czy roladkę itd. Możliwości wykorzystania sera w menu jest bardzo dużo, nie mniej też istnieje różnych gatunków żółtego sera.

Wysokokaloryczna, ale cenna dla organizmu przekąska, czyli ser żółty, jest jednym z najpopularniejszych gatunków serów. Doceniane są nie tylko jego walory smakowe, ale i możliwość wykorzystania w najróżniejszych daniach, ponadto ten produkt zawiera wysokie wartości odżywcze.

Ser żółty jest źródłem wielu składników mineralnych oraz witamin, w tym wapnia, który jest niezbędny do poprawnego rozwoju i funkcjonowania układu kostnego. Wapń jest niezbędny zwłaszcza małym dzieciom.

Sery żółte nie wywołują alergii, więc po jego spożyciu nie trzeba się obawiać niepożądanych dolegliwości.

Wyżej wspomniany produkt jest zasobny również w białko, które jest ważnym składnikiem budulcowym ludzkiego organizmu. Dlatego żółty ser jest doskonałym zamiennikiem mięsa w diecie wegetariańskiej, jak też osobom zmagającym się z nietolerancją laktozy. Ser żółty, to ser dojrzewający, więc nie zawiera laktozy. Laktoza podczas procesu dojrzewania rozkłada się do kwasu mlekowego, który nie szkodzi osobom z nietolerancją laktozy.

Jednakże ważne jest nie zapominać o tym, że ser zachowuje swoje właściwości odżywcze wyjątkowo pod warunkiem przechowywania zgodnie z zaleceniami producenta. W zależności od gatunku, ser przechowuje się w temperaturach pomiędzy 0 a 8 stopni Celsjusza. Przestrzeganie odpowiedniej temperatury jest bardzo ważnym aspektem pozwalającym utrzymać trwałość tego nabiału.

Ser żółty jest produktem wysokokalorycznym. Jego kaloryczność zależy od konkretnego gatunku oraz tego, czy jest to ser pełnotłusty czy odtłuszczony. Ser ma wyjątkowo mało składników, więc kupując ten produkt trzeba uważać na produkty, które w swoim składzie niekiedy mają wiele dziwnych dodatków, ukrytych pod niewiele mówiącymi nazwami i skrótami.

Chociaż ser żółty jest świetnym źródłem substancji odżywczych, minerałów oraz witamin, to jednocześnie jest produktem wysokokalorycznym, o czym powinny wiedzieć osoby zwłaszcza z nadciśnieniem tętniczym czy podwyższonym poziomem cholesterolu.

Jednakże dwie lub trzy niewielkie porcje sera żółtego są nie tylko bezpieczne dla zdrowia, ale wręcz polecane, szczególnie osobom rezygnującym ze spożywania mleka i jego produktów oraz wegetarianom.

Fot. pixabay.com

Zapiekanka z pieczarkami na szybkie zaspokojenie wilczego apetytu

Pieczarki to grzyby, które o dowolnej porze roku można nabyć w dowolnych sklepach spożywczych. Jest to produkt, który nie potrzebuje długiego czasu gotowania czy smażenia. Ponadto to idealny składnik do przygotowania szybkich i pysznych zapiekanek.

Istnieje wiele przepisów na przygotowanie szybkich i sycących dań do zaspokojenia niekiedy wilczych apetytów domowników po trudnym dniu w pracy czy w szkole. Właśnie wtedy jak najbardziej przyda się przepis na przygotowanie zapiekanki z pieczarkami i serem na bagietce, która spełni wszelkie wymagania - zaspokoi głód i zachwyci obfitym smakiem.

Składniki: 1 bagietka; 400 g pieczarek; 1 cebula; 200 g startego żółtego sera, np. gouda, salami; 2 łyżki masła; sól i pieprz.

Przygotowanie:

- Bagietkę przekroić wzdłuż, pieczarki umyć i osuszyć, cebulę obrać i pokroić w kosteczkę.
- Według własnego upodobania pieczarki pokroić, posiekać lub zetrzeć na tarce o dużych oczkach.
- Na patelni rozgrzać masło, dodać cebulę i zeszklić - ok. 1 minuty.
- Następnie dodać pieczarki i całość smażyć jeszcze 5 minut.
- Na koniec smażenia przyprawić solą i pieprzem.
- Farsz wyłożyć równomiernie na przekrojone bagietki i posypać startym serem.
- Wstawić do nagrzanego do 200 stopni C piekarnika i piec przez 7 minut.
- Po upieczeniu polać ketchupem.

Fot. pixabay.com

Ptasie mleczko z truskawkami – hitem lata

Ptasie mleczko z truskawkami w wielu rodzinach może stać się hitem tego lata. Jest pyszne w smaku i wcale nie wymaga dużego nakładu pracy. Potrzebna jest jedynie cierpliwość i aby masa dobrze stężała.

Dla efektownej prezentacji ptasie mleczko z truskawkami najlepiej jest przygotować w wysokiej tortownicy o niedużej średnicy, a na wierzchu ułożyć świeże owoce lub przygotować dekorację z bitej śmietany.

Składniki:

Spód: 300 g mąki; 200 g masła; 100 g cukru pudru; 2-3 łyżki wody.

Masa: 200 szklanki drobnego cukru; 100 ml syropu truskawkowego; 120 ml wrzątku; 6 białek; 2 łyżki soku z cytryny; 2 łyżki żelatyny.

Przygotowanie

- Przygotowanie ptasiego mleczka należy rozpocząć od zrobienia kruchego spodu na bazie ciasta na tartę, czyli wszystkie składniki przeznaczone na spód umieścić w misce (masło musi być zimne) i miksować dotąd aż pojawi się masa o konsystencji mokrego piasku.

- Bez wyłączenia miksera do masy o konsystencji mokrego piasku zacząć dodawać zimną wodę.

- Wodę dodawać po jednej łyżce, a gdy masa się połączy, nie dodawać więcej wody.

- Ciasto włożyć do woreczka, szczelnie zawinąć i włożyć na co najmniej na godzinę do lodówki.

- Następnie, gdy minie czas leżakowania ciasta, włączyć grzanie w piekarniku na 185 st. Celsjusza.

- Ciasto kroić na plastry i wyklejać nim natłuszczoną formę do pieczenia. M.in. można uzyskać ciekawy efekt, jeśli wypełni się nie tylko spód, ale obklei się też boki formy.

- Aby się ciasto „nie wyrzuciło” podczas pieczenia należy go nakłuć widelcem.

Spód piecze się około 20-25 minut. Gotowe ciasto należy odstawić do całkowitego przestudzenia.

- Gdy spód jest gotowy należy przygotować piankę: żelatynę zalać wrzątkiem i rozmieszać do całkowitego rozpuszczenia, a następnie odstawić do przestudzenia.

- Białka umieścić w misce i ubić mikserem na sztywną pianę.

- Następnie partiami dodawać do nich cukier – między każdą porcją miksować tak długo, aż cukier całkowicie się rozpuści.

- Na końcu ubijania dodać sok z cytryny, a następnie dodać przestudzoną żelatynę i wymieszać całość na wolnych obrotach.

- Połowę pianki włożyć do środka upieczonego i przestudzonego ciasta. Do drugiej połowy pianki dodać syrop truskawkowy, wymieszać i od razu wyłożyć na wierzch jasnej pianki.

- Ciasto wstawić do lodówki co najmniej na 2-3 godziny, dzięki temu masy porządnie stężeją i będzie łatwiej nakładać estetycznie wyglądające porcje pysznego ciasta.

Fot. pixabay.com

Jak obniżyć rachunki za prąd?

Niewłaściwe korzystanie z domowych sprzętów zasilanych prądem może wywindować rachunki. Właściwe używanie płyty indukcyjnej, piekarnika czy zmywarki zapewni w nadchodzącym roku spore oszczędności.

Płyta indukcyjna

Płyta indukcyjna należy do najbardziej energooszczędnych urządzeń w naszym domu. Dlatego, jeżeli planujemy gotować daną potrawę lub wodę na płycie indukcyjnej, warto podgrzewać tylko taką jej ilość, jakiej w danym momencie potrzebujemy.

W przypadku używania płyty indukcyjnej czas działa na naszą niekorzyść. Długie gotowanie (nawet „na małym ogniu”) będzie nas sporo kosztować - warto przygotowywać potrawy nie wymagające długotrwałej obróbki termicznej.

Najprostszy możliwy trik, czyli przykrycie garnka przykrywką, może znacznie skrócić czas gotowania. Zaoszczędzimy więc czas i pieniądze.

Piekarnik

Aby zaoszczędzić prąd, warto nie otwierać zbyt często drzwiczek piekarnika podczas pieczenia. Gdy jednak musimy je otworzyć, ważne jest, aby były one otwarte jak najkrócej. Każde otwarcie drzwiczek piekarnika powoduje utratę ciepła. Co więcej, przy pieczeniu dłużej niż 30 min można bez utraty efektu cieplnego wyłączyć piekarnik na 10 min przed końcem pieczenia - zmagazynowane ciepło wystarczy do dokończenia procesu przygotowywania potrawy.

Lodówka

Zmniejszenie przez nią poboru prądu zaczyna się od jej odpowiedniego ustawienia, ponieważ lodówka stojąca blisko źródła ciepła, takiego jak piekarnik, zużywa więcej energii. Warto również pamiętać, aby otwierać drzwi od lodówki jak najkrócej, aby nie uciekał z niej chłód. Co więcej, zalecane jest jej regularne rozmrażanie, aby warstwa lodu w lodówce nie przekraczała 1 cm grubości. Dzięki takiemu rozwiązaniu unikniemy niepotrzebnego wzrostu poboru energii, co przełoży się na niższe rachunki za prąd.

Zmywarka do naczyń

Zmywarka zużyje mniej prądu (o 25 proc. do 3,52 kWh/tydzień), jeśli przed włączeniem będziemy ładować ją do pełna, co pozwala zmniejszyć ilość cykli, które urządzenie wykonuje. Warto również unikać włączania krótkich cykli w wysokiej temperaturze - zdecydowanie korzystniej jest zaplanować dłuższy, ale bardziej oszczędny tryb eko.

Ubezpieczenie zdrowotne po ukończeniu szkoły. Co trzeba wiedzieć?

Po otrzymaniu świadectw dojrzałości absolwenci szkół rozpoczynają nowy etap w życiu, który niesie ze sobą także nowe obowiązki. Jeden z nich – obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne – przypomina Państwowa Kasa Chorych.

Co się zmienia po ukończeniu szkoły?

Do momentu ukończenia szkoły uczniowie są ubezpieczeni ze środków państwowych, ale status ten jest ważny tylko do 31 sierpnia. Od 1 września każda osoba musi samodzielnie zadbać o obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne (PSD).

Studenci są ubezpieczeni przez państwo

„Państwo ubezpiecza wszystkich studentów studiów dziennych, więc ci, którzy wstąpili na studia lub kontynuują studia, nie muszą martwić się o składkach PSD. Jeśli student przerwie naukę i uda się na urlop akademicki, ale pozostanie na liście studentów, będzie nadal ubezpieczony na koszt państwa. Jeśli przerwie studia lub utraci status studenta, obowiązek opłacania składki powstaje w kolejnym miesiącu” – mówi Aušra Kačinskaitė, doradca w kłajpedzkim oddziale Departamentu Obsługi Mieszkańców Państwowej Kasy Chorych.

Dane dotyczące młodych ludzi, którzy wybrali studia dzienne na Litwie, pochodzą z Rejestru Studentów, więc przyszli studenci nie muszą samodzielnie podejmować żadnych czynności.

Studenci studiów niestacjonarnych nie są ubezpieczeni

Studenci studiujący zaocznie oraz osoby pełnoletnie, którzy chcą uczyć się w ramach programów edukacji początkowej, podstawowej i średniej dla dorosłych, nie są objęci programem PSD ze środków państwowych. W takim przypadku osoba ta będzie zobowiązana do samodzielnego opłacania składek.

Studenci studiujący w Europie muszą zwrócić się do Kasy Chorych

Studenci podejmujący studia w trybie stacjonarnym na uczelniach wyższych w krajach Unii Europejskiej (UE), Norwegii, Liechtensteinie, Islandii i Szwajcarii również są ubezpieczeni przez państwo, co oznacza, że nie ma potrzeby deklarowania wyjazdu w przypadku wyjazdu na studia do tych krajów.

Osoby wyjeżdżające muszą jednak zgłosić się do Kasy Chorych, gdzie przedstawiają dokument (zaświadczenie) wydany przez placówkę oświatową i wypełnią wniosek o potwierdzenie okresu PSD. Można tego dokonać poprzez wizytę w placówce Kasy Chorych, logując się na platformę usług elektronicznych <https://e.vlk.lt>, wybierając opcję E-pristatymas, pocztą, za pośrednictwem

osoby upoważnionej lub za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne dla studentów, studiujących w krajach UE, jest ważne przez jeden rok akademicki, dlatego jeśli kontynuujesz naukę, musisz co roku składać zaświadczenie i wniosek.

Opieka zdrowotna bez granic – z ESDK

Dla osób planujących studia w krajach europejskich ważne jest posiadanie Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego (lit. ESDK) lub jej certyfikatu. Kartę i certyfikat wydaje się bezpłatnie osobom objętym obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym na Litwie. Osoby zainteresowane otrzymaniem karty ESDK pocztą mogą ją zamówić, logując się na stronie <https://e.vlk.lt>. Należy pamiętać, że wybierając tę opcję, będziesz musiał zapłacić za usługę wysyłki.

Dokument ten potwierdza prawo do bezpłatnej podstawowej opieki medycznej.

Fot. pixabay.com

Pochwała samotności: dlaczego powinniśmy mieć czas tylko dla siebie?

Brakuje nam samotności. Brzmi przewrotnie? A jednak. Nie mamy czasu na złapanie oddechu, chwilę ciszy, samotny spacer i moment refleksji. To źle, bo po jakimś czasie zaczyna nam tego brakować. Wymagania, którym musimy się wysokie, a cena, którą przychodzi nam za to zapłacić jest nieuchronna, choć czasami oddalona w czasie: stres, depresja, frustracja, brak cierpliwości i złość – to wszystko efekt niezaspokojonych potrzeb własnych.

Tak bardzo skupiamy się na zaspokajaniu potrzeb najbliższych, że dla siebie nie znajdujemy już czasu. To zemści się kiedyś i na nas, i na naszych dzieciach, ponieważ sfrustrowany i zmęczony rodzic nie jest najlepszym towarzyszem dla dziecka, sfrustrowany i zmęczony pracownik nie jest wydajny w pracy. Dlatego nie wolno nam zapominać o własnych potrzebach. Dbanie o siebie powinniśmy traktować tak samo priorytetowo, jak dbanie o innych.

Znalezienie równowagi w zaspokajaniu potrzeb własnych i najbliższych, to klucz do zadowolenia z życia. Tymczasem praca, zajęcia dodatkowe dzieci, zakupy, dbanie o dom, potrafią być tak wyczerpujące, że na dbanie o siebie nie starcza nam już siły. Najłatwiej przychodzi nam więc zrezygnować ze swoich pasji i potrzeb. Obowiązujące style wychowawcze zakładają podmiotowe traktowanie dzieci. Powtarzane nam w dzieciństwie powiedzenie „dzieci i ryby głosu nie mają”, zdezaktualizowało się. To dobrze, ale czasami zapominamy o stawianiu granic. Nie tylko dzieciom, ale i sobie.

Rady psychologów: nie chodzi o to, żeby zaniedbywać rodzinę, żeby ignorować potrzeby innych, budować świątynię odosobnienia i stawiać się w centrum wszechświata. Chodzi tylko o to, żeby o sobie nie zapomnieć. Znaleźć moment na wyciszenie (może trening uważności? Techniki relaksacyjne?) i swoje hobby. Lubisz gotować? Rób to. Kochasz książki? Znajdź na nie czas. Potrzebujesz relaksującej kąpieli? Wręcz dziecko tacie. Chcesz biegać? Znajdź na to czas i sposób. Nie ma rzeczy niemożliwych. Wszystko jest kwestią organizacji. Warto spróbować!

Pikantne kopytka z ziemniaków z dodaniem żółtego sera

Pikantne kopytka mogą być przygotowane nawet z wykorzystaniem ziemniaków z obiadu poprzedniego dnia. Przepis przyrządzenia tego dania jest prosty i tani, a przy tym nie marnuje się żywności.

Pikantne kopytka prawie nie różnią się od tradycyjnego przepisu na kopytka ziemniaczane, ponieważ składniki są podobne, za wyjątkiem, że do pikantnych kopytek dodaje się starty na małych oczkach tarki żółty ser.

Składniki: ziemniaki ugotowane około 800 g; mąka pszenna półtorej szklanki (o pojemności 250 ml); mąka ziemniaczana 2 łyżki; jajko; ser żółty około 150 g; cebula 1; boczek wędzony 100 g lub kiełbasa 150 g; szczypta pieprzu; szczypta soli.

Przygotowanie:

- Ziemniaki obrać, ugotować, przecisnąć przez praskę i ostudzić.
- Do całkowicie wystudzonych ziemniaków dodać mąkę, jajko, żółty starty ser, sól i pieprz.
- Zagnieść ciasto.
- Na stolnicy posypanej mąką uformować z ciasta wałki, lekko je spłaszczyć i pokroić pod skosem na kluski.
- Kluski włożyć na osolony wrzątek, delikatnie zamieszać i ugotować.
- Ugotowane odcedzić na sitku.
- Boczek lub kiełbasę pokroić w kostkę, a następnie podsmażyć z cebulką na rozgrzanym tłuszczu.

Kopytka podaje się polane podsmażoną cebulką z kiełbasą lub skwarkami z wytopionego boczku.

Do tego dania bardzo pasuje surówka z kiszonej kapusty.

Fot. pixabay.com

* Z okazji zawarcia sakramentu małżeństwa życzymy Młodej Parze **Grecie GULBICKIEJ i Rafałowi RACZKO** obfitego Bożego błogosławieństwa, niegasnącej miłości, pokoju serc i radości każdego dnia.

Niech Pan prowadzi Was wspólną drogą życia, umacnia w trudnościach i pomnaża w Was miłość.

W imieniu członków koła AWPL-ZChR w Mickunach prezes koła Teresa Dziemieszko

* Z okazji urodzin **Czesławie STANUL** życzymy, aby każdy dzień był pełen słońca, uśmiechu i inspiracji. Niech Twoja niesamowita energia nigdy nie gaśnie, otwiera przed Tobą nowe drzwi i prowadzi do sukcesów, które będą źródłem dumy i radości. Życzymy zdrowia, które pozwoli cieszyć się każdą chwilą, ludzi wokół, którzy dodają skrzydeł, oraz chwil, które zostają w sercu na zawsze.

Niech ten rok będzie jeszcze piękniejszy niż poprzedni – pełen nowych przygód, wzruszeń i spełnionych marzeń. Wszystkiego, co najlepsze!

Kochająca rodzina Jusielów

Z całego serca

* W dniu urodzin **Agnieszce PACAULA** przesyłamy najcieplejsze pozdrowienia – pełne wdzięczności, serdeczności i miłości.

Niech każdy dzień przynosi Ci radość z małych chwil: wspólnego obiadu, rozmowy przy herbacie, uśmiechu bliskich. Niech Twoja pasja życiowa nigdy nie gaśnie, a Twoi bliscy niech będą zawsze Twoją siłą i dumą. Niech ten piękny czas będzie pełen mądrości, odwagi i nowych marzeń. Niech one spełniają się wszystkie.

Z całego serca – wszystkiego najpiękniejszego!

Rodzina Jusielów

* Z okazji Dnia Urodzin **Janinie DĄBROWSKIEJ** życzymy żyć swoim życiem, myśleć zawsze pozytywnie, robić to co lubisz, wierzyć w siebie, słuchać głosu serca, cieszyć się każdym dniem – to Twoje życie, wykorzystaj je!

Życzenia składa zespół „Ale babki” z Niemieża

* Z okazji imienin **Diany WILCZEK** składamy moc serdecznych życzeń, niech miłość i łaska Boga do Nieba prowadzi, niech długa będzie życiowa droga, a w życiu zawsze się układa. Dobrego zdrowia i pomyślności, jak najmniej smutków a dużo radości!

Życzenia składa kochający tatuś Ryszard Kuźmo, siostra Alina i przyjaciółka Iwona

* Z okazji Dnia Urodzin **Jadwidze PANICZEWOJ** składamy najserdeczniejsze życzenia:

zdrowia – bo to najważniejsze,
miłości – bo to najpiękniejsze,
dobrego humoru – bo to lekarstwo na wszystko
i spełnienia wszystkich marzeń.

**Rektor Ryszard Kuźmo,
Kabarecik „Seniorytki”
i słuchacze Polskiego
Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Wilnie**

Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego zaprasza do składania wniosków inwestycyjnych zaplanowanych na rok 2026 lub na lata 2026-2028, jakie mogą uzyskać dofinansowanie z Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Nabór wniosków przeznaczony jest dla organizacji planujących realizację zadań o charakterze remontowo-budowlanym (inwestycyjnym). Nabór wniosków potrwa od 8 sierpnia do 8 września 2025 roku

Termin realizacji zadania na rok 2026

Zadanie należy wykonać w terminie od dnia 1 stycznia 2026 r. do dnia 31 grudnia 2026 r.

Termin realizacji zadań planowanych na lata 2026 - 2028:

Zadanie należy wykonać w terminie 1 stycznia 2026 r. - 31 grudnia 2027 r, lub 1 stycznia 2026 – 31 grudnia 2028 roku.

Kwota dofinansowania:

Minimalnie 50 000,00 zł (pięćdziesiąt tysięcy złotych) i maksymalnie do 700 000,00 zł (siedemset tysięcy złotych) – dla projektów zwykłych, a dla zadań o charakterze priorytetowym do 3 000 000,00 zł.

Trwałość projektu:

Wymagane jest, aby na etapie składania wniosku przedstawiono sposób dysponowania nieruchomością/infrastrukturą, w tym określono i udokumentowano formy własności i okresu dysponowania nieruchomością, określono sposób i okres zabezpieczenia trwałości przeznaczenia i wykorzystania infrastruktury/nieruchomości na cele działalności polonijnej.

Wymogiem realizacji projektów zgłoszonych w konkursie jest zagwarantowanie na etapie składania wniosku trwałości wykorzystania obiektu infrastruktury na cele działalności polonijnej na co najmniej 7 lat po zakończeniu projektu.

Termin składania wniosków:

Prawidłowo przygotowany i wypełniony wniosek należy przestać do **8 września 2025 r.** na adres:

Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego
ul. Jazdów 10A, 00-467 Warszawa

oraz elektronicznie na adres: j.edelman@pol.org.pl; wnio-ski@pol.org.pl

Wnioski wraz z załącznikami znajdują się na portalu Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego:

<https://pol.org.pl/2025/08/08/startuje-nabor-wnioskow-inwestycyjnych-na-rok-2026-oraz-lata-2026-2028/>

Informacja na temat podmiotów, które zostały zakwalifikowane do udzielenia dotacji w konkursie, zostanie umieszczona na stronie internetowej Fundacji, po otrzymaniu informacji z Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

ZWIĄZEK POLAKÓW NA LITWIE

Wileński Rejonowy Oddział Podwileńskie koła ZPL wraz z gośćmi z Wilna i Jawniun

zapraszają na Imprezę Dożynkową

„PODWILEŃSKI KOSZ OBFIATOŚCI”

30 sierpnia 2025 r.

14:00 - Na stadionie przy szkole w Płocieniskach, ul. Krawczuńska 61

W PROGRAMIE:

Prezentacja wiejskich zagród dożynkowych, podziękowanie dla rolników gospodyń i gospodarzy zagród oraz świąteczny koncert zespołów Wileńszczyzny, około godz. 17:00 występ zespołu „Wiza”.

PARTNERZY MEDIALNI:

NASZA GAZETA

TYGODNIK WILEŃSZCZYZNY

124.lt

Wilonetka.lt

TVP WILNO

Z głębokim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci śp. JANA GOŁUBOWSKIEGO – wieloletniego członka AWPL-ZChR oraz Związku Polaków na Litwie, aktywnego, oddanego i zasłużonego działacza polskiej społeczności rejonu trockiego.

W tym trudnym czasie składamy wyrazy głębokiego współczucia żonie Marii, córkom Grażynie i Justynie oraz wszystkim Bliskim.

Trocki Oddział Rejonowy AWPL-ZChR oraz ZPL

Urban rozmawiał z Lewandowskim

- Zrobiliśmy krok do przodu - powiedział Jan Urban na temat relacji z Robertem Lewandowskim. Ze słów selekcjonera już jasno wynika, że gwiazdor FC Barcelony podjął decyzję ws. powrotu do kadry. Kolejna kwestia dotyczy opaski kapitana. Czy wróci ona do Lewandowskiego? W tej kwestii Urban starał się być tajemniczy. Decyzję już prawie podjął, ale chce ją przedyskutować z innymi.

Mecz w Cincinnati przerwany

Do niepokojącej sytuacji doszło podczas meczu Arthur Rinderknech - Felix Auger-Aliassime w ramach III rundy turnieju ATP Masters 1000 w Cincinnati. W pewnym momencie Francuz osunął się na kort. Potrzebna była pomoc. To bardzo poważny problem dla tenisistów i organizatorów. Podczas prestiżowego turnieju Cincinnati Open 2025 upał mocno daje się we znaki. Temperatury regularnie utrzymują się powyżej 30 stopni Celsjusza. Francuz został „opatrzone” ręcznikami z lodem, aby mógł ochłodzić się. Potrzebował trochę czasu, aby wstać z kortu.

Anglik odszedł na wypożyczenie

Jack Grealish ma za sobą przeciętny sezon i Manchester City uznał, że najlepszym wyjściem będzie wypożyczenie go do innego klubu. Reprezentant Anglii pozostanie na poziomie Premier League. Zostanie wypożyczony do Evertonu. Fabrizio Romano przekazał, że w umowie wypożyczenia została zawarta klauzula wykupu w wysokości 50 mln funtów. Cztery lata temu Manchester City zapłacił za niego Aston Villi niewiele ponad 100 mln funtów.

Nowy trener w sztabie Sabalenki

Aryna Sabalenka zyskała nowego członka zespołu. Do liderki światowego rankingu dołączył jej rodak - Maks Mirny, doświadczony białoruski tenisista i trener. Aryna Sabalenka postanowiła wzmocnić swój zespół o Maksa Mirnyja. Białorusin będzie pełnić rolę konsultanta podczas sezonu na kortach twardych w Ameryce Północnej.

Zwrot akcji w F1

Wszystko wskazuje na to, że już na początku września Cadillac odśloni karty przed sezonem 2026. Amerykański zespół ma wtedy przedstawić nazwiska za-kontraktowanych kierowców. W ostatnich tygodniach w padoku Formuły 1 panowało przekonanie, że Cadillac osiągnął porozumienie z Valtterim Bottasem, który w szeregach amerykańskiej ekipy miał powrócić do rywalizacji w królowej motorsportu po rocznej przerwie.

Litewskie koszykarki wicemistrzyniami mistrzostw Europy!

Dokonały tego o czym nawet nie śniły

Koszykarska młodzieżowa reprezentacja Litwy wywalczyła srebro na mistrzostwach Europy (do lat 20). Zawodniczki reprezentujące kraj znad Niemna w finale po jednostronnym pojedynku uległy w Portugalii faworyzowanym Hiszpankom z wynikiem 50:102 (19:19, 12:37, 6:24, 13:22).

Finałowe spotkanie nie było porównywalnym widowiskiem, gdyż Hiszpanki, przejęły inicjatywę, narzuciły swój styl gry i od początku drugiej kwarty całkowicie dominowały na parkiecie.

Litwinki jedynie w pierwszej odsłonie potrafiły stawić czoła rywalkom, ale kolejne trzy kwarty przebiegały pod dyktando Hiszpanek. Przeciwniczki były lepsze we wszystkich aspektach gry i ich zwycięstwo ani przez chwilę nie było zagrożone.

Litwinki po drugiej kwarcie, którą przegrały różnicą 25 punktów, pogodziły się z porażką i stawiały bierny opór z wytęśnieniem czekając na końcowy gwizdek sędziego. Hiszpanki zaś cieszyły się grą i przekroczyły pułap sta punktów. Litwinkom, niejako na otarcie łez, był fakt, że do symbolicznej piątki najlepszych zawodniczek trafiła ich liderka 18-letnia Danielė Paunksnytė. MVP, czyli najwszechstronniejszą koszykarką turnieju została Hiszpanka Gina Garcia. Nasze koszykarki z Hiszpankami spotkały się po raz drugi i na pierwszym etapie również przegrały z nimi z wynikiem 89:48, a więc w finałowym pojedynku niespodzianki nie było.

W półfinale Litwinki po dramatycznym i emocjonalnym pojedynku po dogrywce zdołały z wynikiem 80:78 dosłownie wydrzeć zwycięstwo w meczu z Szwedkami. Które na kilka minut przed końcowym gwizdkiem miały 11 punktów przewagi.

Hiszpanki miały nieco lżejszą

przeprawę i 73:67 pokonały Włoszki, które w małym finale 84:51 pokonały Szwedki i zdobyły brązowe medale ME.

Mimo przegranej w wielkim finale podopieczne trenera Egidijusa Ženevičiusa dokonały tego, o czym widocznie nawet nie śniły. Drugie miejsce wywalczone podczas ME

– to największe osiągnięcie kadry Litwy w tej kategorii wiekowej i pierwszy wywalczony medal. Dotychczas najwyższym osiągnięciem dziewcząt było wywalczenie 6. miejsca podczas mistrzostw Starego Kontynentu w roku 2010.

Z. Ż.

Fot. archiwum

Takiego talentu Polska jeszcze nie miała

Właśnie pobił rekord świata

Hubert Trościanka już w przyszłym roku ma być czołowym polskim lekkoatletą. Zawodnik został właśnie mistrzem Europy U20 w dziesięcioboju, bijąc przy tym rekord świata juniorów i przebijając granicę 8500 punktów jako pierwszy junior na świecie.

– W historii polskiego sportu nigdy nie mieliśmy tak utalentowanego wieloboisty. To niesamowity chłopak, który ma jeszcze spore rezerwy. Już w przyszłym roku ma wielkie szanse na poprawienie rekordu Polski – chwali Trościankę obecny prezes PZLA i... rekordzista Polski w wieloboju, Sebastian Chmara. Jeśli były zawodnik i działacz nie zamierza się asekurować i dość otwarcie mówi o oczekiwaniach wobec 19-latką, to wiadomo, że rzeczywiście mamy do czynienia z wyjątkowym sportowcem.

– Takie słowa są na pewno motywujące. Żadnej presji nie czuję, a raczej po prostu duże wsparcie. Z Sebastianem Chmarą miałem okazję spotkać się we Włocławku podczas mistrzostw Polski i tam też przekazał mi dużo słów wsparcia. To bardzo porządny człowiek i na pewno pomoże mi w karierze – odpowiada ze spokojem na pochwały Hubert Trościanka.

Był gotowy na lepszy wynik

Jak sam przyznaje, wielkiej radości po zdobyciu tytułu mistrza Europy nie było, bo... był przygotowany na taki rezultat. Polak pobił co prawda rekord świata, ale jak sam przyznaje, był gotowy na lepszy wynik.

– Początkowo celowaliśmy w wynik nawet o 150-200 punktów lepszy, od tego, który udało mi się ustanowić. Ostatecznie jednak i tak jestem szczęśliwy, bo ten rok był trudny i trener musiał się dużo przy mnie namęczyć. Podziwiam go za to, że ze mną wytrzymał, bo mój tegoroczny plan treningowy wymagał sporych zmian ze względu na kontuzje. Zaczęto się od zimowego zabiegu czyszczenia łokotki, potem było przeciążenie ścięgna Achillesa, a potem uszkodzenie więzadła w łokciu, które powodowało gigantyczny ból. Z tego powodu tak naprawdę jedynie skok o tyczce i rzut oszczepem wyszedł na moim poziomie, a w pozostałych konkurencjach prezentowałem się średnio – przyznaje

krytycznie zawodnik, który jest wychowankiem Uczniaka Szprotawy.

Czas na dużą zmianę

Start w ME U20 w Tampere kończy jego sezon, bo ze względu na różnice w dziesięcioboju seniorów i juniorów nie ma szans, by jeszcze w tym roku zdołał przygotować się do startu w seniorskich mistrzostwach świata. Od października rusza z treningami na wyższych płotkach, z cięższymi kulami i cięższym dyskiem. To jednak nie powinno wyhamować jego kariery.

– Już teraz lepiej rzuca mi się cięższym dyskiem, a obecne płotki były już dla mnie za niskie. Jedynie z pchnięciem kulą mogę mieć problem. Jeśli jednak zdrowie będzie dopisywało, to postaram się już za rok pobić rekord Polski seniorów. Nie narzucam sobie presji, bo moim celem jest pobicie tego rekordu jako młodzieżowiec, więc daję sobie na to trzy lata – dodaje.

Trościanka ma coś wspólnego z inną naszą wybitną wieloboistką, Adrianną Sułek. On też do największych sukcesów doszedł, współpracując z trenerem Markiem Rzepką. W ostatnich latach trenował także m.in. Pawła Wiesiołka. Dziś skupia się jednak przede wszystkim na prowadzeniu Trościanki, bo to w nim pokładana jest obecnie największa nadzieja.